

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tora nevi'im u-ketuvim

Leusden, Johannes

Amstelodami, 1667

Liber Jesaïæ, Hebraice [...]

urn:nbn:de:hbz:466:1-39406

Concio Fe-
saiæ Pro-
pheta, quâ
populum
gravissi-
morum
peccatorum
reum agit,
ipsique
imminen-
tes calami-
tates vati-
cinatur.

חזון

המטרה
אלה
הדברים

ישעיהו בן-אמוץ אשר חזה על-יהודה
וירושלם בימי עזיהויותם אחז יחזקיהו

2 מלכי יהודה: שמעו שמים והאזני ארץ כי יהוה דבר
3 בנים גדלתי ורוממתיהם פשעו בי: ידע שור קנהו
וחרמור אכוס בעליו ישראל לא ידע עמי לא התבונן:
4 הוי גוי חטא עם כבד עון ורע מרעים בנים משחיתים
עזבו את יהוה נאצו את קדוש ישראל נזרו אחר:
ה על-מה תכז עור תוסיפו סרה כל-ראש לחליוכל-
6 לבב דוי: מכף-רגל ועד ראש אין בומתם פצע
וחרורה ומכה טריה לא-זרו ולא חכשו ולא רככה
7 בשמן: ארצכם שממה עריכם שרפות אש אדמתכם
לנגדכם זרים אכלים אתה ושממה כמהפכת זרים:
8 ונותרה בת-ציון כסכה בכרם כמלונה במקשה כעיר
9 נצורה: לולי יהוה צבאות הותיר לנו שריד כמעט
כסדס היינו לעמרה דמינו:

י שמעו דבר יהוה קציני סדס האזינו תורת אלהינו עם
עמרה: למה לי רב זבחיכם יאמר יהוה שבעתי
11 עלות אילים וחלב מריאים ורם פרים וכבשים ועתודים
12 לא חפצתי: כי תבאו לראות פני מי-בקש זאת
13 מידכם רמס חצרי: לא תוסיפו הביא מנחת שוא
קטרת תועבה היא לי חרש ושבת קרא מקרא לא-
14 אוכל און ועצרה: חרשיכם ומועריכם שנאה נפשי
טו הוי עלי לטרח נלאיתי נשא: ובפרשכם כפיכם
אעלים

אעלים עיני מכם גם כִּי תִרְבוּ תִפְלֶה אִינְנִי שִׁמְעֵי דִיכֶם
 דְּמִים מְלֹאוּ: רַחֲצוּהוּכּוּ הַסִּירוּ רַע מֵעַלְלֵיכֶם מִנְגַד 16
 עֵינֵי חֲדָלוּהָרַע: לִמְרוּ הֵיטֵב דְרִשׁוּ מִשְׁפָּט אֲשֶׁרוֹ 17
 חֲמוּץ שִׁפְטוֹ יתּוֹם רִיבוֹ אֶל־מִנְהָ:
 לִכְרֹנָא וְנוֹכַחַה יֹאמֶר יְהוָה אִם־יְהִיו חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים 18
 כְּשִׁלְג יִלְכִּינוּ אִם־יֵאדְיִסוּ כִתּוּלַע כְּצִמְר יְהִיו: אִם־תֵּאבּוּ 19
 וְשִׁמְעַתֶּם טוֹב הָאָרֶץ תֹּאכְלוּ: וְאִם־תִּמְאֲנוּ וּמְרִיתֶם כֹּ
 חֲרַב תֹּאכְלוּ כִּי־יְהוֹה דְּבַר: אֵיכָה הִיִּתָּה 21
 לְזוֹנָה קְרִיָּה נֹאֲמָנָה מִלֵּאתִי מִשְׁפָּט צָדֵק לֵינן בְּהָ וְעַתָּה
 מִרְצָחִים: כִּסְפָּרָה הִיָּה לְסֹגִים סְבֵאךְ מֵהוּל בְּמִים: שְׂרִיךְ 22
 סוֹדְרִים וְחֲכָרֵי גִנְבִים כָּלוּ אֶהֱבֵב שִׁחַד וְרִדְף שְׁלֹמִים
 יתּוֹם לֹא יִשְׁפְטוּ וְרִיב אֶל־מִנְהָ לֹא־יָבֹא אֶל־יָהִם:
 לִכֵּן נֹאֲם הָאֲדוֹנָן יְהוָה צְבָאוֹת אֲבִיר יִשְׂרָאֵל 24
 הוּא אֲנַחֵם מִצָּרֵי וְאֲנַקְמָה מֵאוֹיְבֵי: וְאֲשִׁיבָה יָדִי עֲלֵיךְ כֹּה
 וְאֲצַרְף כֶּבֶד סִגְיָךְ וְאֲסִירָה כָּל־כְּדִילֵךְ: וְאֲשִׁיבָה 26
 שִׁפְטֵיךְ כִּבְרֵאשְׁנָה וְיַעֲצִיךְ כִּבְתַחֲלָה אַחֲרֵי כֵן יִקְרָא לְךָ
 עֵיר הַצָּדֵק קְרִיָּה נֹאֲמָנָה: צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְרָה וְשָׁבִיָּה 27
 בְּצַדִּיקָה: וְשִׁבְרֵי פִשְׁעִים וְחֲטָאִים יִחַדּוּ וְעֹזְבֵי יְהוָה יִכְלוּ: 28
 כִּי־יִבְשׁוּ מַאֲלִים אֲשֶׁר חֲמַדְתֶּם וְתַחֲפְרוּ מֵהַגְּנוֹת אֲשֶׁר 29
 בְּחַרְתֶּם: כִּי־תִהְיֶה כְּאֵלֶּה נִבְלַת עֲלֵהּ וְכִגְנָה אֲשֶׁר־לָּ
 מִים אֵין־לָּהּ: וְהִיָּה חֲחֹסֵן לְגַעֲרַת וּפְעֵלוֹ לְנִי צִוּץ וּבִעְרוֹ 31
 שְׁנֵיהֶם יִחַדּוּ אֵין מִכְבָּה:

הַדְּבַר אֲשֶׁר חֲזָה יִשְׁעִיהוּ בֶן־אֲמוּץ עַל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם: **ב**
 וְהִיָּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יְהִי־הָרַב בֵּית־יְהוָה בְּרֵאשׁ 2
 הָהָרִים וְנִשְׂא מִגְּבָעוֹת וְנִהְרֹו אֵלֶיּוֹ כָּל־הַגּוֹיִם: וְהִלְכּוּ 3
 עִמָּם רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֵן וְנַעֲלָה אֶל־הָרֵי־יְהוָה אֶל־בֵּית
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִזְרְנוּ מִדְּרָכֵינוּ וְנִלְכְּדָה בְּאַרְחֵתֵינוּ כִּי מִצִּיּוֹן
 תֵּצֵא תוֹרָה וְדְבַר־יְהוָה מִירוּשָׁלַם: וְשִׁפְטֵי בֵין־הַגּוֹיִם 4
 וְהוֹכִיחַ

Cap. II.
 Prophetia
 de erectione
 Regni Des.
 de voca-
 tione Gen-
 tium, &
 castigatione
 Israelis.

והוכיח לעמים רבים וכתרתו חרבותם לאתים
והניתותיהם למזמרות לאישא גוי אל גוי חרב ולא
ילמדו עוד מלחמה :

6 ה בית יעקב לכו ונלכה באור יהוה : כי נטשתה עמך
בית יעקב כי מלאו מקדס ועננים כפלשתים ובילדי
7 נכרים ישפיקו : ותמלא ארצו כסף וזהב ואין קצה
לאצרתיו ותמלא ארצו סוסיסואין קצה למרכבתיו :
8 ותמלא ארצו אלילים למעשה ידיו ישתחוו לאשר עשו
9 אצבעתיו : וישח אדם וישפל אישואל תשא להם :
י בוא בצור והטמן בעפר מפני פחד יהוה ומהדר גאנו :
יא עיני גבהות אדם שפל ושחרום אנשים ונשגב יהוה
לכדו ביום ההוא :

12 כי יום ליהוה צבאות על כל גאה ורם ועל כל נשא
13 ושפל : ועל כל ארזי הלבנון הרמים והנשאים ועל כל
14 אלוני הבשן : ועל כל ההרים הרמים ועל כל הגבעות
15 מו הנשאות : ועל כל מגדל גבה ועל כל חומה
16 בצורה : ועל כל אניות הירשישו ועל כל
17 שכיות החמדה : וישח גבהות האדם ושפל רום אנשים
18 ונשגב יהוה לכדו ביום ההוא : והאלילים כליל יחלף :
19 ובאו במערות צרים ובמחלות עפר מפני פחד יהוה
כ ומהדר גאנו בקומו לערץ הארץ : ביום ההוא ישליך
האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו אשר עשו
21 לו להשתחור לחפר פרור ולעטלפים : לבוא
בנקרות הצרים ובסעפי הסלעים מפני פחד יהוה
22 ומהדר גאנו בקומו לערץ הארץ : חדלו לכם מן
האדם אשר נשמה באפו כי כמה נחשב הוא :

כי הנה הארון יהוה צבאות מסר מירושלם
ומיהודה משען ומשענה כל משען לחם וכל משען
מים

Cap. III.
Eodem in
argumento

22

2 מים : גבור ואיש מלחמה שופט ונביא וקסם וזקן :
 3 שר חמשים ונשוא פנים ויועץ וחכם חרשים ונבון לחש :
 4 ונתתי נערים שריהם ותעלולים ימשלרכם : ונגש ה
 העם איש באיש ואיש ברעהו ירחבו הנער בזקן
 6 והנקלה בנכבד : כיתפש איש באחיו בית אביו
 שמלה לכה קצין תהיה לנו והמכשלה הזאת תחרת
 7 דרך : ישא ביום ההוא לאמר לא אהיה חכש ובביתי
 אין לחסואין שמלה לאת שימני קצין עם : כי כשלה
 8 ירושלם ויהודה נפל כי לשונם ומעלליהם אליהוה
 למרות עני כבודו : הכרת פניהם ענתה בם וחטאתם
 9 בסדם הגידו לא כחרו אוי לנפשם כי גמלו להם רעה :
 11 אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו : אוי י
 לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו : עמי נגשו מעולל
 12 ונשים משלו בו עמי מאשרך מתעים ודרך ארחתיך
 בלעו : נצב לריב יהוה ועמד לדין עמים :
 13 יהורה במשפט יבוא עם זקני עמו ושריו ואתם בערתם
 14 הכרם גזלת העני בבתיכם : מלכם תדכאו עמי ופני טו
 עניים תטחנו נאם אדני יהוה צבאות : ויאמר
 16 יהורה יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטוורת גרון
 ומשקרות עינים הלוק וטפוף תלכנה וברגליהם
 17 תעכסנה : ושפח אדני קרקד בנות ציון ויהורה פתהן
 18 יערה : ביום ההוא יסיר אדני את תפארת
 העכסים והשביסים והשהרנים : הנשפות והשרורות
 19 והרעלות : הפארים והצעדות והקשרים ובתי הנפש כ
 21 והלחשים : הטבעות ונזמי האף : המחלצות
 22 והמעטפות והמטפחות והחריטים : הגלינים
 23 והסרינים והצניפות והררדים : והיה תחת בשם מק
 24 יהיה ותחת הגורה נקפה ותחת מעשה מקשה קרחה
 ותחת

Propheta
 pergit. Et
 tum in alia
 populi pec-
 cata, qua
 causam
 tam gravi
 iudicio pra-
 bebant,
 tum maxi-
 me in mi-
 lierum fa-
 stum & lu-
 xum irue-
 hitur.

חבר

מ ביה לטס קרי

נטוורת קרי

כה ותחת פתיגיל מחגרת שק כרתחת יפי: מתוך בחרב
26 יפלו וגבורתך במלחמה: ואנו ואכלו פתחיה ונקתה

Cap. IV.
Describitur
quanta fu-
tura sit illa
clades &
vastitas,
qua denun-
tiata erat
Judais:
piorum au-
tem animis
recreandis
divina so-
lacia inter-
junguntur.

ד לארץ תשב: והחזיקו שבע נשים באיש אחד ביום
ההוא לאמר לחמנו נאכל ושמלתנו נלבש רק יקרא
2 שמך עלינו אסף חרפתנו: ביום ההוא יהיה

צמח יהוה לצבי ולכבוד ופרי הארץ לגאון ולתפארת
3 לפליטת ישראל: והיה הנשאר בציון והנותר
בירושלם קרוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלם:

4 אם רחץ אדני את צאת בנות ציון ואת דמי ירושלם
ה ידח מקרבה ברוח משפט וברוח בער: וברא יהוה
על כל מכון הר ציון ועל מקראה ענין יומסועשן
6 ונגה אש להבה לילה כי על כל כבוד חפרה: וסכה
תהיה לצל יומם מחרב ולמחסה ולמסתור מזרם

Cap. V.
Israëlitici
populi sta-
tus mystico
carmine à
Vate expo-
nitur, &
veluti in ta-
bella vivi-
dis colori-
bus adum-
bratur.

ה וממטר: אשירה נא לידירי שירת דורי

2 ל כרמו פרס היה לידירי בקרן בן שמן: ויעזקהו
ויסקלהו ויטעהו שרק ויבן מגדל בתוכו וגם יקב חצב
3 בו ויקו לעשות ענבים ויעש באשים: ועתה יושב

4 ירושלם ואיש יהודה שפטו נא בינו ובין כרמי: מה
לעשות עוד לכרמיו לא עשיתי בו מדוע קויתי לעשות
ה ענבים ויעש באשים: ועתה אודיעה נא אתכם את

אשר אני עשה לכרמי הסר משוכתו והיה לבער פרץ ^{הכ בדנס}

6 גדרו והיה למרמס: ואשית הובתה לא יזמר ולא
יעדר ועלה שמיר ושירת ועל העבים אצורה מהמטיר
7 עליו מטר: כי כרם יהוה צבאות בית ישראל ואיש

יהודה נטע שעשועיו ויקו למשפט והנה משפה
8 לצדקה והנה צעקה: הוי מגיעי בית
בבית שרה בשדה יקריבו עד אפס מקום והושבתם

9 לבדכם בקרב הארץ: באזני יהוה צבאות אסלא קמץ בטוחה

כא א X כתיס

בתים רבים לשמה יהיו גדלים וטובים מאין יושב :
 כי עשרת צמדי כרם יעשו בת אחרת וזרע חמר יעשה י
 איפרה :
 11 הוי משבימי בבקר שכר ירדפו
 מאחרי בנשף יין ידליקם : ורניה כנור ונבל תף 12
 וחליל ויין משתיהם ואת פעל יהוה לא יביטו ומעשה
 ידיו לא ראו : לכן גלה עמי מבלי דעת וכבודו מרתי 13
 רעב והמונו צחה צמא : לכן הרחיבה שאול נפשה 14
 ופערה פיה לבלי חקויירר הדדה והמונה ושאוניה
 ועלו בה : וישח אדם וישפר איש ועיני גבהים טו
 תשפלנה : ויגבה יהוה צבאות במשפט והאל הקדוש 16
 גקדש בצדקה : ורעו כבשים כרברם וחרבות מחים 17
 גרים יאכלו : הוי משבי העון כחבלי 18
 השוא וכעבות העגלה הטאה : האמרים ימהרי יחשה 19
 מעשרו למען נראה ותקרב ותבואה עצרת קדוש
 ישראל ונדעה : הוי האמרים לרע טוב כ
 ולטוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך שמים מר
 למתוק ומתוק למר : הוי חכמים בעיניהם 21
 ונגד פניהם נבונים : הוי גברים לשתות יין 22
 ואנשי חיל למסך שכר : מצדיקי רשע עקב שחר 23
 וצדקת צדיקים יסירו ממנו : לכן כאכל 24
 קש לשון איש וחשש להבה ירפה שרשם כמק יהוה
 ופרחם כאבק יעלה כי מאסו את תורת יהוה צבאות
 ואת אמרת קדוש ישראל נאצו : על כן חרה אף כה
 יהוה בעמו ויש ידו עליו ויכהו וירגזו ההרים ותהי
 גבלתם כסוחרה בקרב חצות בכל זאת לא שב
 אפו ועוד ידו נטויה : ונשאת נס לגוים מרחוק 26
 ושרק לו מקצה הארץ והנה מהרה קל יבוא :
 איך עיף ואיך כושל בו לא ינום ולא ישן ולא 27
 נפתח

הפס
ויש
יתר

28 נפתח אזור חלציו ולא נרתק שרוך נעליו : אשר
 חציו שנונים וכל קשתיו דרכות פרסות סוסיו
 29 כצר נחשבו ונגליו בסופה : שאנה לו כלביא ושאג
 ל ככפירים וינהם ויאחז טרף ויפליט ואין מציל : וינהם
 עליו ביום ההוא כנהמתיים ונבט לארץ והנה חשך
 צר ואור חשך בעריפיה :

Cap. VI.
 Jesaias au-
 gustissima
 visione in
 munere pro-
 phetico con-
 firmatur.

א 1 בשנת מות המלך עזיהו ואראה את אדני ישב על-
 2 כסא רם ונשא ושוליו מלאים את ההיכל : שרפים
 עמדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד בשתיים
 3 יכסה פניו ובשתיים יכסה רגליו ובשתיים יעופף : וקרא
 זרה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות
 4 מלא כל הארץ כבודו : וינעו אמורת הספים מקול
 ה הקורא והבית ימלא עשן : ואמר אוילי כי נדמיתי
 כי איש טמא שפתיים אנכי ובתוך עם טמא שפתיים
 6 אנכי ישב כי את המלך יהוה צבאות ראו עיני : ויעף
 אלי אחר מן השרפים וכידו רצפה כמלקחים לקח
 7 מעל המזבח : ויגע על פי ויאמר הנה נגע זה על-
 8 שפתיך וסר עונך וחטאתך תכפר : ואשמע את-
 קול אדני אמר את מי אשלח ומי ילך לנו ואמר הנני
 9 שלחני : ויאמר לך ואמרת לעם הזה שמעו שמוע
 יואל תבינו וראו וראו ואל תדעו : השמן לב העם
 הזה ואזניו הכבד ועיניו השע פך יראה בעיניו ובאזניו
 11 ישמע ולבבו בין ושב ורפא לו : ואמר עד מתי אדני קמץ כרביש
 ויאמר עד אשר אם שאו ערים מאין יושב ובתים מאין
 12 אדם והאדמה תשאה שממה : ורחק יהוה את האדם
 13 ורבה העזובה בקרב הארץ : ועוד בה עשירה ושבה
 והיתה לבער כאלה וכאלון אשר בשלכת מצבת
 כס זרע קרש מצבתה :

כא ב 2 x x ויהי

Cap. VII.
Prophetia
de mirabili
liberatione
Jerosoly-
ma, tem-
poribus dif-
ficillimis
Achazi Re-
gis.

ויהי בימי אחז בן יותם בן עזיהו מלך יהודה עלה רצין א
מלך ארם ופקח בן רמליהו מלך ישראל ירושלם
למלחמה עליה ולא יכל להלחם עליה: ויגד לבית 2
דוד לאמר נחה ארם על אפרים וינע לבבו ולבב מלעיל
עמו כנוע עצי יער מפני רוח: ויאמר יהוה 3
אל ישעיהו צא נא לקראת אחז אתה ושאר ישוב
בנך אל קצה תעלת הברכה העליונה אל מסלת
שדה כובס: ואמרת אליו השמר והשקט אל הירא 4
ולבבך אל ירד משני זנבות האודים העשנים האלה
בחרו אפר רצין וארם ובן רמליהו: יען כי יעץ עליך ה 5
ארם רעה אפרים ובן רמליהו לאמר: נעלה ביהודה 6
ונקיצנה ונקענה אלינו ונמליך מלך בתוכה את בך
טבאל: כה אמר אדני יהוה לא תקום ולא 7
תהיה: כי ראש ארם דמשק וראש דמשק רצין ובעוד 8
ששים וחמש שנה יחת אפרים מעם: וראש אפרים 9
שמרון וראש שמרון בן רמליהו אם לא תאמינו כי לא
תאמינו: ויוסף יהוה דבר אל אחז 10
לאמר: שאל לך אות מעם יהוה אלהיך העמק 11
שאלה או הגבה למעלה: ויאמר אחז לא אשאל 12
ולא אנסה את יהוה: ויאמר שמעו נא בית דוד 13
המעט מבם הלאות אנשים כי תלאו גם את אלהי:
לכן יתן אדני הוא לכם אות הנה העלמה הרה וילדת 14
בן וקראת שמו עמנואל: חמאהודבש יאכל לרעתו טו
מאוס ברע ובחור בטוב: כי בטרם ידע הנער מאוס 16
ברע ובחור בטוב תעזב הארמה אשר אתה קץ מפני
שני מלכיה: כי איהוה עליך ועל עמך ועל בית אביך 17
ימים אשר לא באו למיום סור אפרים מעל יהודה את
מלך אשור: והיה ביום ההוא ישרק 18
יהוה

א

יהוה לזכוב אשר בקצה יארי מצרים ולדבורה אשר
 19 בארץ אשור : ובאו ונחו כלם בנחלי הבהות ובנקיקי
 כ הסלעים ובכל הנעצוים ובכל הנהללים : ביום ההוא
 יגלח אדני בתער השכירה בעברי נהר במלך אשור
 את הראשו ושער הרגלים וגם את הזקן תספה :
 21 והיה ביום ההוא יחיה איש עגלת בקר
 22 ושתי צאן : והיה מרב עשות חלב יאכל חמאה כי
 23 חמאה ודבש יאכל כל הנותר בקרב הארץ : והיה
 ביום ההוא יהיה כל מקום אשר יהיה שם אלף גפן
 24 באלף בסף לשמיר ולשית יהיה : בחציו ובקשת יבא
 כה שמה כי שמיר ושית תהיה כל הארץ : וכל ההרים
 אשר במעדר יעדרון לא תבוא שמה יראת שמיר
 ושית והיה למשלח שור ולמרמס שה :

Cap. VIII.
 Contra au-
 tem de pro-
 pinquâ va-
 statione
 Regni Is-
 raelis &
 Syrorum
 vaticinatur
 Propheta.

ח א ויאמר יהוה אלי קח לך גליון גדול
 2 וכתב עליו בחרט אנוש למחר שלל חשבון : ואעדה
 לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריהו בן
 3 ברכיהו : ואקרב אל הנביאהותהר ותלד בן ויאמר
 4 יהוה אלי קרא שמו מהר שלל חשבון : כי במרס ידע
 הנער קרא אביו אמיי שאו את חיל דמשק ואת שלל
 ה שמרון לפני מלך אשור : ויסף יהוה
 6 דבר אלי עוד לאמר : יען כי מאס העם הזה את מי
 השלח ההלכים לאט ומשוש את רצין וכך דמליהו : פחח באחנת
 7 ולכן הנה אדני מעלה עליהם את מי הנהר העצומים
 והרבים את מלך אשור ואת כל כבודו ועלה על
 8 כל אפיקיו והלך על בל גדותיו : וחלף ביהודה שטף
 ועבר עד צואר גיע והיה מטורת כנפיו מלא רחב
 9 ארצך עמנו אל : רעו עמים והתו והאזינו
 י כל מרחקי ארץ התאזרו והתו התאזרו והתו : עזו
 כא ג x x 3 עצה

עצה ותפר דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל :

11 כי כה אמר יהוה אלי בחזקת היר ויסרני
 12 מלכת בדרך העם הזה לאמר : לא תאמרון קשר
 ל כל אשר יאמר העם הזה קשר ואת מוראו לא
 13 תיראו ולא תעריצו : את יהוה צבאות אתו תקדישו
 14 והוא מוראכם והוא מעריצכם : והיה למקדשו לאבן
 נגף ולצור מכשול לשני בתי ישראל לפח ולמוקש
 ליושב ירושלם : וכשלו בם רבים ונפלו ונשברו
 16 ונוקשו ונלכדו : צור תעודה
 17 חתום תורה בלמדי : וחכיתי ליהוה המסתיר
 18 פניו מבית יעקב וקויתי לו : הנה אנכי
 והילדים אשר נתן לי יהוה לאתות ולמופתים
 בישראל מעם יהוה צבאות השכן בהר ציון :
 19 וכי אמרו אליכם דרשו אל האבות ואל הידענים
 המצפצפים והמהגים הלוא עם אל אלהיו ידרש בעד
 החיים אל המתים : לתורה ולתעודה אם לא יאמרו כ
 21 כדבר הזה אשר אין לו שחר : ועבר בה נקשה ורעב
 והיה כירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ופנה
 למעלה : ואל ארץ ביט והנה צרה וחשכה מעוף
 22 צוקה ואפלה מנדה : כי לא מועף לאשר מועק לה
 23 בעת הראשון הקל ארצה ובלון וארצה נפתלי
 והאחרון הכביד דרך הים עבר הירדן גליל הגוים :

העם ההלכים בחשך ראו אור גדול ישבי בארץ **ט**
 2 צלמות אור נגה עליהם : הרבית הגוי לא הגדלת **א**
 השמחה שמחו לפניך כשמחת בקציר כאשר יגילו
 3 בחלקם שלל : כיו את על סבלו ואת מטה שכמו
 4 שבט הנגש בו החתת כיום מדין : כי כל סאון סאן
 ברעש ושמלה מגוללה בדמים והיתה לשרפה
 מאכלת

Cap. IX.
 Et inter-
 spergit mo-
 re suo con-
 solationes
 confirman-
 dis piorum
 animis. &
 mentionem
 injicit Re-
 gni Messie.

ה מאכלת אש: כילד ילד לנו בן נתן לנו ותהי
 המשרה על שכמו ויקרא שמו פלא ויעץ אל גבור
 6 אבי עד שר שלום: לסרבה המשרה ולשלום אין
 קץ על כסא דוד ועל ממלכתו להכין אתה ולסעדה
 במשפט ובצדקה מעתה ועד עולם קנאת יהוה
 7 צבאות תעשה זאת: דבר שלח אדני
 8 ביעקב ונפל בישראל: ודעו העם כלו אפרים ויושב
 9 שמרון בגאווה ובגדל לבב לאמר: לבנים נפלו ונזית
 י נבנה שקמים גרועו וארזים נחליף: וישגב יהוה את
 11 צרי רצין עליו וארז איביו יסכסך: ארם מקדם
 ופלשתים מאחור ויאכלו את ישראל בכל פה בכל
 12 זאת לא שב אפו ועוד ירו נטויה: והעם לא שב עד
 המכה ואת יהוה צבאות לא דרשו:

מ' סתומה
 באמצע תיבה

13 וכרת יהוה מישראל ראש וזנב כפה
 14 ואנמון יום אחר: זקן ונשוא פנים הוא הראש ונביא
 15 מורה שקר הוא הזנב: ויהיו מאשרי העם הורח
 16 מתעים ומאשריו מבלעים: על כן על בחוריו לא
 ישמח: אדני ואת יתמיו ואת אלמנותיו לא ירחם כי
 17 כלו חנף ומרע וכל פה דבר נבלה בכל זאת לא שב
 אפו ועוד ירו נטויה: כי בערה כאש רשעה שמיר
 ושית תאכלות צת בסבכי הערו ותאבכו נאות עשן:
 18 בעברת יהוה צבאות נעתם ארץ ויהי
 19 העם כמאכלת אש איש אל אחיו לא יחמלו: ויגור
 על ימין ורעב ויאכל על שמאל ולא שבעו איש בשר
 כ זרעו יאכלו: מנשה את אפרים ואפרים את מנשה
 יחדו המה על יהודה בכל זאת לא שב אפו ועוד ירו

Cap. X.
 Principum
 Sacerdo-
 tumque in-

20 9 נטויה: הוי החקקים חקקי אוון ומכתבים
 2 עמל כתבו: להטות מדין דלים ולגזול משפט עניי
 כא ד X x 4 עמי

3 עמי להיות אלמנות שללם ואת יתומים יבזו: ומה 3
 תעשו ליום פקדה ולשואה ממרחק תבוא על מי
 4 תנוסו לעזרה ואנה תעזבו כבודכם: בלתי כרע
 תחת אסיר ותחת הרוגים יפלו בכל זאת לא שב
 אפו ועוד ידו נטויה: הוי אשור שבט ה
 אפיו מטה הוא בידם ועמי: בנני חנף אשלחנו ועל 6
 עם עברתי אצוננו לשלל שלל ולבזו ולשימו מרמס ולסמוק
 7 כחמר הוצות: והוא לא כן ידמה ולבבו לא כן יחשב
 8 כי להשמיד בלבבו ולהכרית גוים לא מעט: כי אמר
 9 הלא שרייחדו מלכים: הלא ככרפמיש כלנו אסלא
 כארפר חמת אסלא כדמשק שמרון: כאשר מצאה י
 ידי לממלכת האליל ופסליהם מירו שלם ומשמרון:
 11 הלא כאשר עשיתי לשמרון ולאליה בן אעשה
 לירושלם ולעצביה:
 12 והיה כי יבצע אדני את כל מעשהו בהר ציון
 ובירושלם אפקד על פרי גדל לבב מלך אשור ועל
 13 תפארת רום עינו: כי אמר בכח ידי עשיתי ובחכמתי
 כי נבנותי ואסירי גבולת עמים ועת ירתיהם שושתי
 14 ואוריד כאביר יושבים: ותמצא כקני ידי לחיל העמים
 וכאסף ביצים עזבות כל הארץ אני אספתי ולא היה
 15 נרד כנף ופצה פה ומצפצף: היתפאר הגרון על
 החצב בו אסית גדל המשור על מניפו כהנף שבט
 16 את מרימו כהרים מטה לא עין: לכן ישלח
 הארון אדני צבאור במשמניו רזון ותחת כבדו יקר
 17 יקד כיקור אש: והיה אור ישראל לאש וקדושו
 ללהבה ובערה ואכלה שיתו ושמירו ביום אחד:
 18 וכבוד יערו וכרמלו מנפש ועד בשר יכלה והיה
 19 כמסס נסס: ושאר עץ יערו מספר יהיונער יכתבם:
 והיה

*jurias & su-
percilium
incusat:
Regis item
Assyrii in-
solentiam
frangendam
praedicit-
rurus de
liberatione
Israelis.*

*ועתודותיהם ק
כביר קרי*

כ והיה ביום ההוא לא יוסף עוד שאר ישראל
 ופליטת בית יעקב להשען על מכהו ונשען על יהודה
 21 קדוש ישראל באמת : שאר ישוב שאר יעקב אל אל
 22 גבור : כי אם יהיה עמך ישראל כחול הים שאר ישוב
 23 בו כליון חרוץ שטף צדקה : כי כלה ונחרצה ארני
 יהוה צבאות עשה בקרב כל הארץ :
 24 לכן כה אמר אדני יהוה צבאות אל תירא עמי ישב
 ציון מאשור בשבט יכפר ומטרו ישא עליך בדרך
 כה מצרים : כי עוד מעט מזער וכלה זעם ואפי על
 26 תבליתם : ועורר עליו יהוה צבאות שוט כמכת מדין
 בצור עורב ומטהו על הים ונשאו בדרך מצרים :
 27 והיה ביום ההוא יסור סבלו מעל שכמך ועלו מעל
 28 צוארך וחבל על מפני שמן : בא על עית עבר במגרון
 29 למכמש יפקיד כליו : עברו מעברה גבע מלון לנו
 לחרדה הרמה גבעת שאול נסה : צהלי קולך בת גלים
 31 הקשיבי לישא עניה ענתות : נדרה מדמנה ישבי הגבים
 בחק 32 העיזו : עוד היום בנב לעמד ינפף ידוהר בירת ציון
 33 גבעת ירושלים : הנה הארון יהוה צבאות
 מסעף פארה במערצה ורמי הקומה גרעים והגבהים
 34 ישפלו : ונקף סבכי היער בברזל והלבנון באדיר
 יפול :

הפטרות יוס
 שמיני של פסח

Cap. XI.
 Digreditur
 hoc capite
 Prophetia
 ad cele-
 brandam
 gloriam
 Messia; Et
 primo de
 ortu ipsius,
 tum de di-
 vinis plane
 dotibus, ac

יא ויצא חטר מגזע ישי ונצר משרשיו יפרה : ונחה עליו
 רוח יהוה רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח
 3 דעת ויראת יהוה : והריוח ביראת יהוה ולא
 למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח :
 4 ושפט בצדק דלים והוכיח במישור לענוי ארץ והכה
 ה ארץ בשבט פיו וברוח שפתיו ימית רשע : והיה צדק
 6 אזור מתניו והאמונה אזור חלציו : וגר זאב עם כבש
 ונמר

ונמר עם גדי רבין ועגל וכפיר ומריא יחדו ונער קטן
7 נהגבם : ופרה ודוב תרענה יחדו ירבעו ילדיהן ואריה
8 כבקר יאכל תבן : ושעשע יונק על חר פתן ועל
9 מאורת צפעוני גמול ידו הרה : לא ירעו ולא ישחיתו
בכל הר קדשי כי מלאה הארץ רעה ארת יהוה כמים
ליס מכסים : והיה ביום ההוא שרשי ישי
אשר עמד לגס עמים אליו גוים ידרשו והיתה מנחתו
כבוד :

*denique de
gloriosissimo
ipsius Re-
gno vatici-
natur.*

11 והיה ביום ההוא יוסף ארני שנית ידו לקנות את שאר
עמו אשר ישאר מאשור וממצרים ומפתרוס ומכוש
ומעילם ומשנער ומחמת ומאי הים : ונשאנס לגוים
12 ואסף גרתי ישראל ונפצות יהודה יקבץ מארבע
בנפות הארץ : וסרה קנאת אפרים וצרי יהודה
13 יכרתו אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר
את אפרים : ועפו בכתף פלשתים ימה יחדו יבזו
14 את בני קדם אדום ומואב משלוח ידם ובני עמון
משמעתם : והחרים יהוה את לשון ים מצרים והנף טו
ידו על הנהר בעים רוחו והכרהו לשבעה נחלים
והרריך בנעלים : והיתה מסלה לשאר עמו אשר
16 ישאר מאשור כאשר היתה לישראל ביום עלתו

מארץ מצרים : ואמרת ביום ההוא אודך יהוה כי רבא
אנפת בני ישב אפק ותנחמני : הנה אל ישועתי אבטח
ולא אפחד כי עזי וזמרת יהי יהוה ויהי לי לישועה :
3 ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה : ואמרתם
4 ביום ההוא הורו ליהוה קראו בשמו הוריעו בעמים
עלילתיו הזכירו כי נשגב שמו : זמרו יהוה כי נאורת ה
עשה מידעת זאת בכל הארץ : צהלי ורני ישבת
6

Cap. XII.
*Inque eum
finem pios
omnes ad
gratiarum
actionem
provocat.
prescripto
hymno.*

ציון כי גדול בקרבך קדושי ישראל : משא חן אע"פ
בבל

Cap. XIII.
Oraculum

*contra Ba-
bylonem.*

2 בבל אשר חזה ישעיהו בן אמוץ: על הרגשפה שאר
 3 גם הרימו קול להם הניפו ידויבאו פתחי נדיבים: אני
 צויתי למקדשי גם קראתי גבורי לאפי עליז גאורתי:
 4 קול המון בהרים דמורת עסדב קול שאון ממלכות
 גוים נאספים יהוה צבאות מפקד צבא מלחמה:
 ה באים מארץ מרחק מקצה השמים יהורו וכלי זעמו
 6 לחבל כל הארץ: הלילו כי קרוב יום יהוה כשד משרי
 7 יבוא: על כן כל ידים תרפינה וכל לבב אנושי ימס:
 8 ונבהלו צירים וחכלים יאחזון כילדה יחילון איש אל-
 9 רעהו יתמהו פני להבים פניהם: הנה יום יהוה בא
 אכזרו ועברה וחרון אף לשום הארץ לשמה וחטאיה
 י שמיד ממנה: כי כוכבי השמים וכסיליהם לא יהלו
 11 אורם חשך השמש בצאתו וירח לא יגיה אורו: ופקדתי
 על תבל רעה ועל רשעים עונם והשבתי גאון יודים
 12 וגאות עריצים אשפיל: אוקיר אנוש מפזו ארס מכתם
 13 אופיר: על כן שמים ארגיו ותרעש הארץ ממקומה
 14 בעברת יהוה צבאות וביום חרון אפו: והיה כצבי מדה
 וכצאן ואין מקבץ איש אל עמו יפנוו איש אל ארצו
 15 ינוסו: כל הנמצא ידקרו וכל הנספה יפול בחרב:
 16 ועלליהם ירטשו לעיניהם ישסו בתיהם ונשיהם
 17 תשגלנה: הנני מעיר עליהם את מדי אשר כסף לא
 18 יחשבו וזהב לא יחפצו בו: וקשתות נערים תרטשנה
 19 ופרי בטן לא ירחמו על בנים לא תחוס עינם: והיתה
 בבל צבי ממלכות תפארת גאון כשרים כמהפכת
 ב אלהים את סדסו ואת עמרה: לא תשב לנצח ולא
 תשבון עד דור ודור ולא יהל שם ערכי ורעים לא
 21 ירצו שם: ורצו שם ציים ומלאו בתיהם אחים
 22 ושכנו שם בנות יענה ושעירים ירקדו שם: וענה אים
 באלמנותיו

חסכבה קרי

באלמנותיו ותנים בהיכלי ענג וקרוב לבוא עתה וימיה
לא ימשכו: כי ירחם יהוה את יעקב ובחר עוד יך א
בישראל והניחם על אדמתם ונלוה הגר עליהם
ונספחו על בית יעקב: ולקחום עמים והביאום אל-
מקומם והתנחלום בית ישראל על אדמת יהוה
לעבדים ולשפחות והיו שבים לשביהם וררו
בנגשיהם: והיה ביום הגניחה יהוה לך מעצבך ^{בכ המסים}
ומרגוזך ומן העברה הקשה אשר עבר בך: ונשאת ^{בחירק} 4
המשל הזה על מלך בבל ואמרת איה שבת נגש
שבתה מרהבה: שבר יהוה מטה רשעים שבתה
משלים: מכה עמים בעברה מכת בלתי סרה רדה
באף גוים מרדף בלי חשך: נחה שקטה כל הארץ
פצחורנה: גם ברושים שמחו לך ארזי לבנון מאז
שכבת לא יעלה הכרת עלינו: שאול מתחת רגזה לך
לקראת בואך עורר לך רפאים כל עתודי ארץ הקים ^{קמץ בוק}
מכסאותם כל מלכי גוים: כלם יענו ואמרו אליך גם י
אתה חלית כמונו אלינו נמשלת: הורד שאול גאונה
המית נבלך תחתך יצערמה ומכסף תולעה: איך
נפלת משמים הילל בן שחר נגדעת לארץ חולש על
גוים: ואתה אמרת כלבכך השמים אעלה ממעל
לכוכבי אל ארים כסאי ואשב בהר מועד בירכתי
צפון: אעלה על במתי עב אדמה לעליון: אך אל-
שאול תורד אל ירכתי כור: ראיה אליך ישגוהו אליך
יתבוננו הזה האיש מרגיז הארץ מרעיש ממלכות:
שם תבל כמדבר ועריו הרם אסיריו לא פתח ביתה:
כל מלכי גוים כלם שכבו בכבוד איש בכיתו: ואתה
השלכת מקברך כנצר נתעב לבש הרגים מטעני הרב
יורדי אל אבני בור כפגור מובם: לא תחד אתם כ
בקבורה

Cap. XIV.
Vaticinatur
Propheta
de liberatione
Populi
Dei, &
carmen fa-
bulamque
usurpare
jubet contra
fastum &
superbiam
Regis Ba-
bylonii.

א

בְּקִבּוּרָהּ כִּי־אֶרְצָךְ שַׁחַת עִמּוֹךְ הִרְגַתְּ לֹא־יִקְרָא לְעוֹלָם
 21 זָרַע מִרְעִים: הִכִּינוּ לִבְנֵי מִטְבַּח בַּעֲנֹן אֲבֹתָם בְּלֹ-
 22 יִקְמוּ וְיִרְשׁוּ אֶרֶץ וּמְלֹא וּפְנֵי־תִבְלַע עִרִים: וְקָמְתִי קִמְצָן בּוֹק
 עֲלֵיהֶם נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת וְהִכְרַתִּי לְבַבְלָא שֵׁם וְשָׂאֵר וְנִין
 23 וְנִכְדָּ נְאֻם יְהוָה: וְשַׁמְתִּיהָ לְמוֹרֶשׁ קִפּוֹר וְאֲנִי־מִיָּמִים
 וְטֹאטְאֹתֶיהָ בְּמִטְאֹטְאֵהָ הַשְּׂמַד נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת:

24 נִשְׁבַּע יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר אִם־לֹא כִּאֲשֶׁר
 כֹּה דִמִּיתִי בֶן־הַיִּתְהוּכָאֲשֶׁר יַעֲזִתִּי הִיא תִקּוּם: לִשְׁבַר
 אֲשׁוּר בְּאֶרְצוֹ וְעַל־הָרִי אֲבוּסֵנוּ וְסָר מֵעֲלֵיהֶם עֲלוּ וְסָבְלוּ
 26 מֵעַל שִׁכְמוֹ יְסוּד: זֹאת הָעֵצָה הַיְעוּצָה עַל־כָּל־הָאָרֶץ
 27 וְזֹאת הִיד הַנְּטוּיָה עַל־כָּל־הַגּוֹיִם: כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת יַעֲן
 28 וּמִי יִפֹּר וְיִדּוּ הַנְּטוּיָה וּמִי יִשְׁכַּנָּה: בְּשַׁנְת־
 29 מוֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲזֶהיָה הַמֶּשָׂא הַזֶּה: אֶל־תִּשְׁמַחִי פְלִשְׁתִּי
 כִּלְךָ כִּי נִשְׁבַר שְׁבַט מִכָּךְ כִּי־מִשְׁרַשְׁנָחֵשׁ יִצֵּא צִפְע
 ל וּפְרִזוֹ שָׂרָף מְעוֹפֵף: וְרַעוּ בְּכוֹרֵי דָלִים וְאֲבִיוֹנִים לְבַטַח
 31 יִרְבְּצוּ וְהִמְתִּי בְרַעַב שֶׁרֶשֶׁךְ וְשֶׁאֲרִיתְךָ יְהִרְגֶנּוּ: הַלִּילִי
 שְׁעַר זַעֲקֵי־עִיר נִמוּג פְּלִשְׁתִּי כִלְךָ כִּי מִצַּפוֹן עֵשֶׂן בָּא
 32 וְאִין בּוֹדֵד בְּמוֹעֲדוֹ: וּמִהָיְעֵנָה מִלְּאֲכִיגֵי כִּי־יְהוָה יִסֹּר

קמץ בטרחה

Cap. XV.
 Oraculum
 contra Moa-
 bitas, quae
 gens vicina
 Judaeis,
 iiisque san-
 guine quo-
 que juncta
 erat.

א טו צִיּוֹן וּבָה יְחַסּוּ עַנְיֵי עַמּוֹ: מִשָּׂא מוֹאֵב כִּי
 בְּלִיל שְׂדֵד עַר מוֹאֵב נִדְמָה כִּי בְּלִיל שְׂדֵד קִיר־מוֹאֵב
 2 נִדְמָה: עַל־הַבַּיִת וְדִבּוֹן הַבַּיִת לְבָבִי עַל־נְבוּזַעַל
 מִדְּבַא מוֹאֵב יִלִּיל בְּכָל־רֵאשִׁי קִרְחָה כָּל־זֶקֶן גְּרוּעָה:
 3 בְּחוּצוֹתָיו חָגְרוּ שֶׁק עַל גְּגוֹתֶיהָ וּבְרַחֲבֹתֶיהָ כָּל־הָ
 4 יִלְלִי יִרְדּוּ בְּבָבִי: וְתוֹעֵק חֲשַׁבּוֹן וְאֶל־עֲלֶה עַד־יְהִין
 נִשְׁמַע קוֹלָם עַל־כֵּן חֲלָצִי מוֹאֵב יִרְעוּ נַפְשׁוֹ יִרְעָה
 הָלוֹ: לְבִי לְמוֹאֵב יִזְעַק בְּרִיחָה עַד־צֶעַר עֲגֹלָת
 שְׁלִישִׁיהָ כִּי מֵעֲלֶה הַלּוּחִית בְּבָבִי יַעֲלֶה בּוֹ כִּי־יִרְדּוּ
 6 חֲרָנִים זַעֲקַת שְׂבַר יַעֲרוּ: כִּי־מִי נִמְרִים מִשְׁמֹת יְהוָה כִּי־
 יִבֶּשׁ

קמץ ב'ק

יבש חציר כלה דשא ירק לא היה : על כן יתרה 7

עשה ופקדתם על נחל הערבים ישאום : כיהקיפה 8

הזעקה את גבול מואב עד אנגלים יללתה ובאר אלים

יללתה : כי מי דימון מלא אודם כי אשירת על דימון 9

נוספות לפליטת מואב ארזה ולשארית ארמה : שלחור 10

כר מושל ארץ מסלע מדברה אל הר בת ציון : והיה 2

כעוף נודד קן משלח תהינה בנות מואב מעפרות

לארנון : הביאו עצרה עשו פלילה שירתי כליל צלך 3 עשי ק

בתוך צהרים סתרי נדחים נודד אל תגלי : יגורו בך 4

נדחי מואב הוי סתר למו מפני שורד כי אפס המין

כלה שד תמור ומסמך הארץ : והוכן ה

בחסר כסא וישב עליו כאמת באהל דוד שפט ודרש

משפט ומהר צדק : שמענו גאון מואב גא מאד גאותו 6

וגאוננו ועברתנו לא כן בריו : לכן יליל מואב 7

למואב כלה יליל לאשישי קיר חרשת תהגו

אך נכאים : כי שדמות חשבון אמלל גפן 8

רנס אחר ה' שבמה בעלי גוים הלמו שרוקיה עד יעור נגעו תעו מלעיל

מדבר שלחורתיה נמשו עברוים : על כן אבכרה בבכי 9

יעור גפן שבמה אריוך דמעת חשבון ואלעלה כי על

קיצה ועל קצירך הידר נפל : ונאסף שמחה וגיל מן

הכרמל ובכרמים לא ירנן לא ירעעין ביקבים לא

ירך הדרך הידר השבתי : על כן מעי למואב כפנור 11 פח כס

יהמו וקרבי לקיר חרש : והיה כי נראה כי נלאה 12

מואב על הבמה ובא אל מקדשו להתפלל ולא יוכל :

זה הדבר אשר דבר יהוה אל מואב מאז : ועתה דבר 13 14

יהוה לאמר בשלש שנים כשני שכיר ונקלה כבוד

מואב בכל ההמון הרבו שאר מעט מזער לוא ככיר :

משא דמשק הנה דמשק מוסר 15

מעיר

Cap. XVI.
Præcedentis
vaticinii
continua-
tio.

הביא קרי

רנס אחר ה'

מלעיל

פח כס

Cap. XVII.
Hic adver-

98

קסו

ius regnum Syria vaticinatur Prophetia, atque mentionem facit principu arbis, in qua regni sedes erat.

2 מעיר והיתה מעי מפלה : עזובת ערי ערער לעדרים
 3 תהינה ורבעו ואין מחריר : ונשבת מבצר מאפרים
 וממלכה מדמשק ושאר ארם ככבוד בני ישראל יהיו
 4 נאם יהוה צבאות : והיה ביום ההוא ידל
 ה כבוד יעקב ומשמן בשרו ירזה : והיה כאסף קציר
 קמה וזרעו שבליים יקצור והיה כמלקט שבליים בעמק
 6 רפאים : ונשארבו עללות כנקף זרת שנים שלשה
 גרגרים בראש אמיר ארבעה חמשה בסעפיה פריה
 7 נאם יהוה אלהי ישראל : ביום ההוא ישעה האדם
 8 על עשהו ועינו אל קדוש ישראל תראנה : ולא
 ישעה אל המזבחות מעשה ידיו ואשר עשו אצבעתיו
 9 לא יראנה והאשרים והחמנים : ביום
 ההוא יהיו ערי מעוזו כעזובת החרשו והאמיר אשר
 יעזבו מפני בני ישראל והיתה שממה : כי שכחת
 אלהי ישעך וצור מעוזך לא זכרת על כן תטעי נטעי
 11 נעמנים וזמרת זר תזרענו : ביום נטעך תשגשגי
 ובבקר זרעך תפריחי נד קציר ביום נחלה וכאב
 אנוש :

12 הוי המון עמים רבים כהמורת ימים יהמיון ושאון
 13 לאמים כשאון מים כבירים ישאון : לאמים כשאון
 מים רבים ישאון וגער בוננס ממרחק ורדף כמץ הרים
 14 לפני רוח וכגלגל לפני סופה : לעת ערב והנה בלהה
 בטרם בקר איננו זה חלק שוסינו וגורל לבזינו :

Cap. XVIII Oraculum adversus gentem ultra flumina Aethiopia sitam.

איה
 2 הוי ארץ צלצל כנפים אשר מעבר לנהרי
 השלח בים צידים ובכלי גמא על פני מים
 לכו מלאכים קלים אל גוי ממשד ומורט אל עם נורא
 מן הוא והלאה גוי קוקו ומבוסה אשר יראו נהרים
 3 ארצו : כל ישיב תבל ושכני ארץ כנשאנס הריכ
 תראו

4 תראו וכתקע שופר תשמעו: כִּי כֹה אָמַר

יְהוָה אֱלֹהֵי אֲשֶׁקוּטָה וְאַבְיָטָה בְּמִכּוֹנֵי כַּחַם צַח עָלֶיךָ אֹר יַחֲדוּ

כְּעַבְטָל בַּחַם קִצִּיר: כִּי לִפְנֵי קִצִּיר כְּתַם פָּרַח וּבִסְרָה

גָּמַל יִהְיֶה נִצְהָ וְכִרְתָּ הַזֹּלִים בְּמִזְמוֹרוֹת וְאֵת הַנְּטִישׁוֹת

6 הַסִּיר הַתּוֹ: יַעֲזֹבוּ יַחֲדוּ לַעֵיט הַרִים וּלְכַהֲמַת הָאָרֶץ

וּקִץ עָלֶיךָ הָעֵיט וְכָל בְּהֵמַת הָאָרֶץ עָלֶיךָ תִּחַרֶּף:

7 בַּעַת הַהִיא יִבְלֶשׁ לִיהוָה צְבָאוֹת עִם

מִמְשָׁךְ וּמוֹרֵט וּמַעַם נוֹרָא מִן הַיָּם וְהַלְאָה גּוֹי קִרְקוּ

וּמְבוֹסָה אֲשֶׁר בּוֹאוּ נְהַרִים אֶרְצוּ אֶל־מְקוֹם שֵׁם יְהוָה

צְבָאוֹת הַר־צִיּוֹן: מִשָּׂא מִצְרַיִם הִנֵּה יְהוָה יִטֵּא

רִכְבַּעַל עֵבֶק קַל וּבֵא מִצְרַיִם וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵי

2 וּלְבַב מִצְרַיִם יִמַּס בְּקִרְבוֹ: וּסְכַסְכַּתִּי מִצְרַיִם בְּמִצְרַיִם

וְנִלְחַמוּ אִישׁ בְּאֶחָיו וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ עֵיר בְּעֵיר מַמְלָכָה

3 בְּמַמְלָכָה: וּנְבַקָה רוּחַ מִצְרַיִם בְּקִרְבוֹ וְעֵצְתוֹ אִבְלַע

וּדְרָשׁוּ אֶל־הָאֱלִילִים וְאֶל־הָאֲטִים וְאֶל־הָאֲבוֹת וְאֶל־

4 הַיִּדְעָנִים: וּסְכַרְתִּי אֶת־מִצְרַיִם בְּיַד אֲרָנִים קִשָּׁה וּמִלֶּךְ

הַעֲזִימִשְׁלַבִּים נֶאֱמַר הָאֲדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת: וְנִשְׁתַּדְּמִים הַ

6 מַהִים וְנִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ: וְהָאֲזִנְחוּ נְהַרֹת דְּלִלוֹ

7 וְחָרְבוּ יְאִרֵי מִצְרַיִם וְסוּף קָמְלוּ: עֲרוֹת עַל־יְאֹר

8 עַל־פִּי יְאֹר וְכָל מִזְרַע יְאֹר יִבֶּשׁ נְדָף וְאִינְנוּ: וְאִנּוּ

הַדְּיָגִים וְאִבְלוּ כָל־מִשְׁלִיכֵי בִיְאֹר חֲכָה וּפְרִשֵׁי

9 מִכְמַרְתַּת עַל־פְּנֵי־מַיִם אִמְלִלוּ: וּבִשְׁוֹ עֲבָדֵי פִשְׁתִּים

10 שְׂרִיקוֹת וְאֲרָנִים חוֹרֵי: וְהָיוּ שְׂתִיתִיָּה מִדְּבָאִים כָּל־

11 עֵשִׂי שֶׁכֶר אֲגַמֵּי־נַפְשׁ: אֶךְ־אֲוִלִים שְׂרֵי צַעַן חֲכָמֵי

יַעֲצִי פִרְעֹה עֲצָה נִבְעָרָה אֶךְ תֵּאֱמְרוּ אֶל־פִּרְעֹה בֶּן־

12 חֲכָמִים אֲנִי בֶּן־מַלְכֵי־קָדְמִים: אִים אֶפְּוֹא חֲכָמֶיךָ וַיִּגְדּוּ

נֶאֱלַד וַיִּדְעוּ מַה־יַּעֲזֵן יְהוָה צְבָאוֹת עַל־מִצְרַיִם: נוֹאֲלוּ

13 שְׂרֵי צַעַן נִשְׂאָו שְׂרֵי גֶף וְהִתְעוּ אֶת־מִצְרַיִם פִּנְתַּי

שְׁבִטָה

Cap. XIX.
Conciona-
tur Prophe-
ta contra
florentissi-
mum Aegy-
ptiorum
regnum.

א

14 שבטיה : יהוה מסך בקרבה רוח עוועים והתעו ארת
 15 מצרים בכל מעשהו כחתעורת שכור בקיאוי : ולא
 יהיה למצרים מעשה אשר יעשה ראש וזנב כפה
 16 ואגמון : ביום ההוא יהיה מצרים
 כנשים וחרד ופחד מפני תנופת ידי יהוה צבאות
 17 אשר הוא מניף עליו : והיתה אדמת יהודה למצרים
 לחגא כל אשר יזכיר אתה אליו יפחד מפני עצת יהוה
 18 צבאות אשר הוא יועץ עליו : ביום ההוא
 יהיו חמש ערים בארץ מצרים מדרברות שפת כנען
 ונשבעות ליהוה צבאות עיר החרס יאמר לאחת :

19 ביום ההוא יהיה מזבח ליהוה בתוך
 כ ארץ מצרים ומצבה אצל גבולה ליהוה : והיה לאות
 ולעד ליהוה צבאות בארץ מצרים כפי צעקו אל יהוה
 21 מפני לחצים ושלח להם מושיע עורב והצילם : ונודע
 יהוה למצרים וידעו מצרים את יהוה ביום ההוא
 22 ועברו זבח ומנחה ונדרו נדר ליהוה ושלמו : ונגף
 יהוה את מצרים נגף ורפוא וישבו עד יהוה ונעתר
 23 להם ורפאם : ביום ההוא תהיה מסלה
 ממצרים אשורה ובא אשור במצרים ומצרים באשור
 24 ועברו מצרים את אשור : ביום
 ההוא יהיה ישראל שלישיה למצרים ולאשור ברכה
 כה בקרב הארץ : אשר ברכו יהוה צבאות לאמר ברוך
 עמי מצרים ומעשה ידי אשור ונחלתי ישראל :

Cap. XX.
 Præcedentis
 prophetia
 confirma-
 tio.

כ א בשנת בא תרתן אשודרה בשלה
 אתו סרגון מלך אשור וילחם באשודר וילכדה :
 2 בערת התיאדבר יהוה ביד ישעיהו בן אמוץ לאמר לך
 ופתחת השק מעל מתניך ונעלה תחליץ מעל רגליך
 3 ויעש כן הלך עמוס ויחף :

כב א י י י יהוה

יהוה כאשר הלך עבדי ישעיהו ערום ויחף שלש שנים
 אנת ומופת על מצרים ועל כוש: כן ינהג מלך אשור
 את שבי מצרים ואת גלות כוש נערים וקנים ערום
 ויחף ויחשוף שרת ערות מצרים: וחתו ובשו מכוש ה
 מבטם ומן מצרים תפארתם: ואמר ישב האי 6
 הזה ביום ההוא הנה כה מבטנו אשר נסנו
 שם לעזרה להנצל מפני מלך אשור ואיך נמלט
 אנחנו:

משא מדבר ימים בסופות בנגב לחלוף כא

Cap. XXI.
 Euntibus
 veluti or-
 dine fati,
 Babylonis,
 Idumaeis &
 Arabibus
 excidia &
 gravissima
 clades de-
 nuntiantur.

2 ממדבר בא מארץ נוראה: חזרת קשה הגר
 לי הבוגר ובוגר ורשודר ורשודר עלי עילם צורי
 מדי כל אנחתה השבתי: על כן מלאומתני 3
 חלחלה צירים אחזוני כצירי יולדה נעורתי משמע
 נבהלתי מראות: תעה לכבי פלצות בעתתני את 4
 נשף חשקי שם לי לחרדה: ערך השלחן צפה הצפית ה
 אכול שתה קומו השרים משחו מגן: 5
 כי כה אמר אלי אדני לך העמר המצפה 6
 אשר יראה יגיד: וראה רכב צמר פרשים רכב חמור 7
 רכב גמל והקשיב קשב רב קשב: וקרא אביה על 8
 מצפה אדני אנכי עמר תמיד ומס ועל משמרת אנכי
 נצב כל הלילות: והנה זה בא רכב איש צמר פרשים 9
 ויען ויאמר נפלה נפלה בכל וכל פסילי אלהיה שבר
 לארץ: מדשתי ובן גרני אשר שמעתי מאת יהוה י
 צבאות אלהי ישראל הגדתי לכם: 11
 דומה אלי קרא משעיר שמר מהדמלילה שמר מהד
 מליל: אמר שמר אתא בקר ונס לילה אם תבעיון 12
 בעו שבו אתיו: משא בערב בערב 13
 רגלינו ארחות דגים: לקראת צמא התיו מים שבי 14
 ארץ

הח' רפה
 פתח בס'

הח' רפה
 1
 2
 3
 4
 ט
 6

טו ארץ תימא בלחמו קדמו נדרד: כי מפני חרבות נדרדו
מפני חרב נטושו ו מפני קשר דרוכה ומפני כבוד
16 מלחמה: כי כה אמר אדני אלי בעוד

17 שנה כשני שכיר וכלה כל כבוד קדר: ושאר מספר
קשת גבורי בני קדר ימעטו כי יהוה אלהי ישראל

כב דבר: משאגיא חזיון מה לך אפוא כי

Cap. xxii.
Iterum ad
Hierosoly-
mam de-
fectit Fe-
saias,
quam
appellat
Vallem vi-
sionis; &
nominatim
Sebnam,
Regia do-
mus pra-
fectum,
tristi ora-
culo percel-
lit.

2 עלית כלך לגגורת: תשאותי מלאה עיר הומיה קריה
3 עליוה חלליך לא חללי חרב ולא מתי מלחמה: כל

4 קצינך נדרדו יחד מקשת אסרו כל נמצאך אסרו יחדו
מרחוק ברחו: על בן אמרת שיעו מני אמרר בבכי

ה אל תאצו לנחמני על שר ברת עמי: כיום מהומה
ומבוסה ומבוכה לאדני יהוה צבאות בני חזיון מקרקר

6 קרו ושוע אל ההר: ועילס נשא אשפה ברכב אדם
7 פרשים וקיר ערה מגן: ויהי מבחר עמקיך מלא אורכב

8 והפרשים שת שתו השערה: ויגלאר מסך יהודה
9 ותבט ביום ההוא אל נשק בית היער: וארז בקיעי

עיר דוד ראיתם כי רבו ותקבצו ארתי מי הברכה
הח'רמה? התחחונה: ואת בתי ירושלם ספרתם ותתצוה בתים

11 לבצר החומה: ומקוה עשיתם בין החמתים למי
הברכה הישנה ולא הבטתם אל עשייה ויצרה מרחוק

12 לא ראיתם: ויקרא אדני יהוה צבאות ביום ההוא
לבכי ולמספר ולקרה ולחגר שק: והנה ששון

ושמחה הרג בקרו ושחט צאן אכל בשר ושתות יין
14 אכול ושתו כי מחר נמות: ונגלה באזני יהוה צבאות

אם יכפר העון הזה לכם עד תמתון אמר אדני יהוה
טו צבאות: כה אמר אדני יהוה צבאות

16 לך בא אל הסכן הזה על שבנא אשר על הבית: מה
לך פה ומי לך פה כי חצבת לך פה קבר הצבי מרום
לך פה ומי לך פה כי חצבת לך פה קבר הצבי מרום

כב ב 2 y קברו

17 קברו חקקי בסלע משכן לו: הנה יהורה מטל טלך
 18 טל טלך גבר ועטך עטה: צנוף יצנפך צנפה כדור
 אל ארץ רחבת ידים שמרה תמות ושמה מרכבות
 כבודך קלון בית אדניך: והרפתך ממצבך וממעמדך
 19 ירסקך: והיה ביום ההוא וקראתי לעבדי לאליקים בן כ
 חלקיהו: והלבשתיו כתנתך ואבנטך אחזקנו
 21 וממשלתך אתן בידו והיה לאב ליושב ירושלם ולבית
 יהודה: ונתתי מפתח בית דוד על שכמו ופתח ואין
 22 סגר וסגר ואין פתח: ותקעתיו יתר במקום נאמן והיה
 23 לכסא כבוד לבית אביו: ותלו עליו כל כבוד בית אביו
 24 הצאצאים והצפעות כל כלי הקטן מכלי האגנות ועד
 כל כלי הנבלים: ביום ההוא נאם יהוה צבאות תמוש כה
 היתר התקועה במקום נאמן ונגדעה ונפלה ונכרתה

המשא אשר עליה כיהוה דבר: משא צר כנא

Cap. XXIII
 Tyro. opu-
 lentissima
 & celeberrima
 urbi.
 excidium.
 iterumque
 restauratio
 prænuntiatur.

הילליו אניות תרשיש כי שדר מבית מבוא מארץ
 2 בתים נגלה למו: דמו ישיב אי סחר צידון עברים
 מלאוך: ובמים רבים זרע שחר קציר יאור תבואתה
 3 ותהי סחר גוים: כושי צידון כי אמר ים מעוז הים לאמר
 4 לא חלתי ולא ילדתי ולא גרלתי בחורים רוממתי
 בתולות: כאשר שמע למצרים יחילו כשמע צר
 5 עברו תרשישה היללו ישיב אי: הזאת לכם עליוה
 6 מימי קדם קדמתה יבלוה רגליה מרחוק לגור: מי יעין
 8 זאת על צר המעטירה אשר סחריה שרים כנעניה
 נכבדי ארץ: יהוה צבאות יעצה לחלל גאון כל צבי
 9 להקל כל נכבדי ארץ: עברי ארצך כי אר בת י
 תרשיש אין מוח עוד: ידו נטה על הים הרגיו ממלכות
 11 יהוה צוה אל כנען לשמר מעזניה: ויאמר לא תוסיפי
 עוד לעלו רומעשקה בתולת ברת צידון בתיים קומי
 12 עברי

בחונ
 לא סב
 לא סב
 כ
 בצל

13 עברי גס שם לא ינוח לך : הן ארץ כשדים זה העם
 בחוניו ק לא היה אשור יסרה לציים הקימו בחיניו עוררו
 14 ארמנותיה שמה למפלה : הילילו אניות תרשיש כי
 טו שדר מעזכן : והיה ביום ההוא ונשפחת צר
 שבעים שנה כימי מלך אחר מקץ שבעים שנה יהיה
 16 לצר כשירת הזונה : קחי כנור סבי עיר זונה נשפחה
 17 הטיבי נגן הרבי שיר למען תזכרי : והיה מקץ שבעים
 לא ספיקה שנה יפקד יהוה את צר ושברה לאתננה ונתה את
 18 כל ממלכות הארץ על פני הארמה : והיה סחרה
 לא ספיקה ואתננה קדש ליהודה לא יאצר ולא יחסן כי לישבים
 לפני יהוה יהיה סחרה לאכל לשבעה ולמכסה עתיק :

Cap. XXIV
 Judeis
 summa va-
 stitas, &
 universe
 reipublica
 interitus
 pradicatur.
 In fine ca-
 pitis de re-
 colligendo
 Israele &
 regno Mes-
 siae agitur.

אכד
 2 פניה והפיץ שביה : והיה כעס ככהן בעבר כארניו
 כשפחה בגברתה בקונה כמוכר כמלוה כלוה פנשה
 3 באשר נשאבו : הבוקי תבוק הארץ והבוי תבוכי
 4 יהוה דבר את הדבר הזה : אכלה נבלה הארץ
 האמללה נבלה תבל אמללו מרום עם הארץ : והארץ
 חנפה תחרת ישביה כי עברו תורת חלפו חק הפרו
 6 ברית עולם : על כן אלה אכלה ארץ ואשמוי שבי בה
 7 על כן חרו ישבי ארץ ונשאר אנוש מזער : אבל
 8 תירוש אמללה גפן נאנחו כל שמחילב : שבת
 משוש הגפנים חרל שאון עליוס שבת משוש כנור :
 9 בשיר לא ישתויין ימר שכר לשתוי : נשברה קרית
 11 תהו סגר כל בית מבוא : צוחרה על היין בחוצות
 12 ערבה כל שמחה גלה משוש הארץ ונשאר בעיר שמה
 13 ושאייה יבת שער : כי כה יהיה בקרב הארץ בתוך
 14 העמים כנקה זית בעללת אס פלה בעיר : המה שאו
 טו קולם ירנו בגאון יהוה צהלו מים : על כן בארים כבדו
 יהוה Y y 3 נב נ

יהוה באי הים שם יהוה אלהי ישראל :

16 מכנף הארץ זמרת שמענו צבי לצדיק

ואמר רזי לי רזי לי רזי לי אוי לי בגדים בגדו ובגד בגדים

17 18 בגדו : פחד ופחת ופח עליך יושב הארץ : והיה

הנש מקול הפחד יפל אל הפחת והעולה מתוך

הפחת ילכד בפח כי ארבות ממרום נפתחו וירעשו

19 מוסרי ארץ : רעה התרעעה הארץ פור התפוררה

ארץ מוט התמוטטה ארץ : נוע תנוע ארץ כשכור כ

והתנודדה כמלונה וכבר עליה פשעה ונפלה ולא

21 תוסיף קום : והיה ביום ההוא יפקד יהוה על צבא

המרום במרום ועל מלכי הארמה על הארמה :

22 ואספו אספה אסיר על בור וסגרו על מסגר ומרב

23 ימים יפקדו : וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך

יהוה צבאות בהר ציון ובירושלם ונגד זקניו כבוד :

יהוה אלהי אתה ארוממך אודה שמך כי כה

2 עשית פלא עצות מרחק אמונה אמן : כי שמת מעיר

לגל קריה בצורה למפלה ארמון זרים מעיר לעולם

3 לא יבנה : על כן יכבדוך עם עז קרית גוים עריצים

4 יראוך : כי היית מעוז להל מעוז לאביון בצר לו

5 מחסה מזרם צל מחרב כי רוח עריצים כזרם קיר :

כחרב בציון שאון זרים תכניע חרב בצל עב זמירה

6 עריצים יענה : ועשה יהוה צבאות לכל

העמים בהר יהוה משתה שמנים משתה שמרים

7 שמנים ממחים שמרים מזקקים : ובלע בהר הזה פני

הלוט הלוט על כל העמים והמסכה הנסוכה על

8 כל הגוים : בלע המות לנצח ומחה אדני יהוה דמעה

מעל כל פנים וחדפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי

יהוה דבר :

ואמר

Cap. XXV.

Hic Pro-
pheta, tri-
stibus istis
responsis
defunctus,
collecto
veluti pa-
rum per spi-
ritu, feli-
cissima
tempora,
sub Messia
Rege, ani-
mo comple-
tens, ad
celebran-
das Dei
laudes sese
accingit.

9 ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו וישענו זה
 י' הנה קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו: כ' תנוח יר
 כמו קרי יהוה בהר הזה ונרוש מואב תחתיו כהרוש מתבן כמי
 11 מדמנה: ופרש ידיו בקרבו כאשר פרש השחה
 12 לשחות והשפיל גאותו עם ארכות ידיו: ומבצר
 משגב חומתיה הושח השפיל הגיע לארץ ער
 עפר:

Cap. xxvi.
 Cunctorum
 quoque Fi-
 delium vo-
 ces, fidem,
 jubila, lau-
 desque Deo
 Regnanti
 dictas,
 hoc can-
 tico comme-
 morat.

אכן ביום ההוא יושר השירה הזה בארץ יהודה עיר עז לנו
 2 ישועה ישית חומת וחל: פתחו שערים ויבא גוי
 3 צדיק שמר אמנים: יצר סמוך תצר שלום שלום כי
 4 כך בטוח: בטחו ביהוה עירי ער כי ביה יהוה צור
 ה עולמים: כ' השח ישב מרום קריה נשגבה ישפילנה
 6 ישפילה ער ארץ יגיענה ער עפר: תרמסנה רגל
 7 רגלי עני פעמי רלים: ארח לצדיק מישרים ישר מעגל
 8 צדיק תפלם: אף ארח משפטיך יהוה קוינוך לשמך
 9 ולזכרה תאות נפש: נפשי אויתך בלילה אף רוחי
 בקרבי אשחרך כי כאשר משפטיך לארץ צדק למרו
 י' ישבי תבל: יחן רשע בל למר צדק בארץ נכחות יעול
 12 ובל יראה גאות יהוה: יהוה רמה ידך
 בל יחזיון יחזוי בשו קנאת עם אף אש צריך תאכלם:
 12 יהוה תשפת שלום לנו כי גם כל מעשינו
 13 פעלת לנו: יהוה אלהינו בעלוננו אדנים זולתך
 14 לבר כה נזכיר שמך: מתים בל יחיו רפאים בל יקמו לכן
 15 פקדתות שמידסות אבך כל זכר למו: יספת לגוי יהוה
 16 יספת לגוי נכברת רחקת כל קצוי ארץ: יהוה
 17 בצר פקרוך צקון לחשמוסרך למו: כמו הרה תקריב
 ללדת החיל תזעק בחבליה כן היינו מפניך יהוה:
 18 הרינו חלנו כמו ילדנו רוח ישועת בל נישא ארץ ובל

כב ד 4 y x יפלו

יפלו ישבי תבל : יחיו מתוך נבלתי יקומו הקיצו ורננו 19
שכני עפר כי טל אורת טלך וארץ רפאים תפיל :

לך עמי בא כהרריך וסגר דלתך בערך חבי כ יחיד
כמעט רגע ער יעבור זעם : כי הנה יהוה יצא ממקומו 2-1 יחיד

לפקד עון ישב הארץ עליו וגלתה הארץ את דמה
ולא תכסה עוד על הרוגיה :

כזא

יפקד יהוה בחרבו הקשה והגדולה והחזקה על לוינתן
נחש ברחו על לוינתן נחש עקלתון והרג את התנין

אשר בים : ביום ההוא פרס חמר ענו 2

לה : אני יהוה נצרה לרגעים אשקנה פן יפקד עליה 3

לילה ויום אצרנה : חמה אין לי מי יתנני שמיר שית 4הצ' חק
במלחמה אפשעה בה אציתנה יחד : או יחזק במעוזי הש' חק

יעשה שלום לי שלום יעשה לי : הבאים ישרשי יעקב 6
יציין ופרח ישראל ומלאו פני תבל תנובה :

הכמכת מכהו הכהו אס כהרג הרגיו 7

הרג : בסאסאה בשלחה תריבנה הגה ברוחו הקשה 8

ביום קדים : לכן בזאת יכפר עון יעקב וזה כל פרי 9

הסר הטאתו בשומו כל אבני מזבח כאבני גר

מנפצות לא יקמו אשרים וחמנים : כי עיר בצורה בדר 1

וזה משלה ונעזב כמדבר שם ירעה עגל ושם ירבץ קמץ
וכלה סעפיה : ביבשקצירה תשברנה נשים באות 11
בשרח

מאירור אותה כי לא עם בינורת הוא על כן לא

ירחמנו עשהו ויצרו לא יחננו :

והיה ביום ההוא יחבט יהוה משבלת 12

הנהר עד נחל מצרים ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל :

והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האברים 13

בארץ אשור והנדרחים בארץ מצרים והשתחו ליהוה

בהר

Cap. xxvii.
Deique ju-
dicia in
Regnum
Adversa-
rium, quod
sub porten-
tosi cujus-
dam ani-
malis specie
proponit,
enarrat.
Iterumque
de redimen-
dâ & bean-
dâ Zion
vaticina-
tur.

Cap. xxviii
Hac con-
cione offen-
dit Prophe-
ta iram
Dei Israëli
primum,
tum &
Juda in-
cumbere;
admifcet
autem que-
dam ad
Messiam
ejusque Re-
gnum per-
tinentia.

כח בהרהקד ש בירו שלם : הוי עמרת גאות

שכרי אפרים וציץ נבל צבי תפארתו אשר על ראש

2 גיא שמנים הלומיין : הנה חזק ואמץ לאדני כזרם

ברד שער קטב כזרם מים כבירים שטפים הניח לארץ

3 ביר : ברגלים תרמסנה עמרת גאות שכורי אפרים :

4 והיתה ציצת נבל צבי תפארתו אשר על ראש גיא

שמנים כבכורה בטרם קיץ אשר יראה הראה אותה

ה בעורה ככפו יבלענה :

ההוא יהיה יהוה צבאורת לעמרת צבי ולצפירת

6 תפארה לשאר עמו ולרוח משפט ליושב על המשפט

7 ולגבורה משיבי מלחמה שעה : וגם אלה ביין שגו

ובשכר תעו כהן ונביא שגו בשכר נבלעו מן היין תעו

8 מן השכר שגו בראה פקו פליליה : כי כל שלחנות

9 מלאו קיא צאה בלי מקום :

את מי יורה

דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים :

י כי צו לצו צו לצו לקו לקו לקו זעיר שם זעיר שם :

11 כי בלעני שפה ובלשון אחרת ידבר אל העם הזה :

12 אשר אמר אליהם זאת המנוחה הניחו לעיף וזאת

13 המרגעה ולא אבוא שמוע : והיה להם דבר יהוה צו

לצו צו לצו לקו לקו לקו זעיר שם זעיר שם למען ילכו

14 וכשלו אחור ונשברו ונוקשו ונלכדו : לכן

שמעו דבר יהוה אנשי לצון משלי העם הזה אשר

טו בירו שלם : כי אמרתם ברתנו ברית אתמות ועם

טז קרי שאור עשינו חזרה שיש שוטף כי עבר לא יבואנו כי יעבור קרי

16 שמנו כזב מחסנו ובשקר נסתרנו :

לכן פה

אמר אדני יהוה הנני יסר בציון אבן אבן בחן פנות

17 יקרת מוסר מוסר המאמין לא יחיש : ושמתי משפט

לקו וצדקה למשקלת ויערה ברד מחסה כזב וסתרי

מים

18 מים ישטפו: וכפר בריתכם את מות וחיותכם את שאור לא תקום שוט שוטף כי יעבר והייתם לו למרמס: מדי עברו יקח אתכם כי בכקר בכקר יעבר ביום ובלילה והירה רק זועה הבין שמועה: כי קצר כ המצע מה שתרע והמסכה צרה כהתכנס: כי כהר 21 פרצים יקום יהודה כעמק בגבעון ירנז לעשות מעשהו זר מעשהו ולעבר עבדתו נכריה עבדתו: ועתה אל 22 תתלו צצו פן יחזקו מוסריכם כי כלה ונחרצה שמעתי מאת אדני יהוה צבאות על כל הארץ:

האזינו ושמעו קולי הקשיבו ושמעו אמרתי: 23 הכל היום יחרש החרש לזרע יפתח וישדר אדמתו: 24 הלוא אם שוה פניה והפיץ קצח וכמן יזרק ושם חטה כה שורה ושערה נסמן וכסמת גבלתו: ויסרו למשפט 26 אלהיו יורנו: כי לא בחרוץ יורש קצח ואופן עגלה על 27 כמן יוסב כי במטה יחבט קצח וכמן בשבת: לחסידק 28 כי לא לנצה ארוש ידושנו והמס גלגל עגלתו ופרשיו לא ידקנו: גם זאת מעם יהוה צבאות יצאה הפלא 29 עצה הגדיל תושיה:

קמץ בוק

דנש אהר שורק

כט הוי אריאל אריאל קרית חנה דור ספו שנה על שנה חגים ינקפו: והציקותי לאריאל והיתה תאניה ואניה 2 והיתה לי באריאל: וחניתי כדור עליך וצרת עליך 3 מצב והקימתי עליך מצרות: ושפלת מארץ הדברי 4 ומעפר תשח אמרתך והיה כאוב מארץ קולך ומעפר אמרתך תצפצף: והיה כאבק דק המון זריר וכמין ה עבר המון עריצים והיה לפתע פתאם: מעם יהודה 6 צבאורה תפקד ברעם וברעש וקול גדול סופה וסערה ולהב אש אוכלה: והיה כחלום חזון לילה המון כל 7 הגוים הצבאים על אריאל וכל צביה ומצרתה והמציקים

Cap. xxix.
Vaticinium
contra Hie-
rosolyman,
cui cecita-
tem, hypo-
crisin, mul-
taque alia
objicit.

8 והמציקים לה: והיה כאשר יחלם הרעב והנה אוכל
והקיץ ורקרה נפשו וכאשר יחלם הצמא והנה שתה
והקיץ והנה עיף ונפשו שוקקה כן יהיה המון כל-

9 הגוים הצבאים על הר ציון: התמהמהו
ותמהו השתעשעו ושעו שכרו ולא ייזנעו ולא שכר:

10 כי נסך עליכם יהוה רוח תרדמה ויעצם את עיניכם
11 את הנביאים ואת ראשיכם החזים כפה: ותהי לכם

חזות הכל כדברי הספר החתום אשר יתנו אתו אל-

12 חתום הוא: ונתן הספר על אשר לא ידע ספר לאמר
13 קרא נא זה ואמר לא ידעתי ספר: ויאמר

14 רחק ממני ותהי יראתם אתי מצות אנשים מלמדה:

15 לכן הנני יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא
ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבניו תסתתר:

16 הוי המעמיקים מיהוה לסתר עצה והיה
17 במחשך מעשיהם ויאמרו מי ראנו ומי ידענו: הפככם

18 אם כחמר היצר יחשב כי יאמר מעשה לעשרהו לא
19 עשנו ויצר אמר ליצרו לא הבין: הלא עור מעט מזער

20 ושב לבנון לכרמל והכרמל לעיר יחשב: ושמעו ביום-

21 ההוא ההרשים דברי ספר ומאפל ומחשך עיני עורים
22 תראינה: ויספו ענוים ביהוה שמחה ואבינו אדם

23 כ בקדושי ישראל יגלו: כי אפס עריץ וכלה לץ ונכרתו
24 כל שקרי און: מחטיאי אדם בדבר ולמוכיח בשער

יקשון ויטו בתהו צדיק:

25 לכן כה אמר יהוה אל בית יעקב אשר
26 פדה את אברהם לא עתה כושיעקב ולא עתה פניו

27 יחורו: כי בראתו ילדיו מעשה ידי בקרבו יקדישו שמי
והקדישו

והקדישו את קדוש יעקב ואת אלהי ישראל יעריצו :

וידעות עיר רוח בינה ורוגנים ילמדו לקח :

24 א

הוי בניס סוררים נאם יהוה לעשות עצה
ולא מני ולנסך מסכה ולא רוחי למען ספות חטאת
על חטאת : ההלכים לרדת מצרים ופיל לא שאלו
לעזו במעוז פרעה ולחסות בצל מצרים : והיה לכם
מעוז פרעה לבשת והחסות בצל מצרים לכלמה : כי
היו בצען שריו ומלאכיו חנס יגיעו : כל הבאיש על עם ה
לא יועילו למו לא לעזר ולא להועיל כי לבשת וגם
לחרפה :

Cap. XXX
Invehitur
Propheta
in Judaeos,
qui, cum
ab hostibus
urgen-
tur, ad
Egyptio-
rum opem
confugie-
bant.

משא בהמות נגב בארץ צרה וצוקה לביא וליש מהם

אפעה ושרף מעופף ישאו על כתף עורים חיליהם
ועל דבשת גמלים אוצרותם על עם לא יועילו :

ומצרים הכל וריק יעזרו לכן קראתי לזאת רהבהם

שבת : עתה בוא כתבה על לוח אתם ועל ספר חקה

ותהי ליום אחרון לעד ער עולם : כי עם מרי הוא

בנים כחשים בניס לא אבו שמוע תורת יהוה :

אשר אמרו לראים לא תראו ולחזים לא תחזו

לנו נכחות דברו לנו חלקות חזו מהתלורת :

סורו מני דרך הטו מני ארץ השביתו מפנינו את

קדוש ישראל : לכן בה אמר קדוש ישראל

יען מאסכם בדבר הזה ותבטחו בעשק ונלוו ותשענו

עליו : לכן יהיה לכם העון הזה כפרץ נפל נבעה

בחומה נשנבה אשר פתאם לפתע יבוא שברה :

ושברה כשבר נבל יוצרים כתות לא יחמל ולא ימצא

במכתתו חרש להתורת אש מיקוד ולחשוף מים

מגבא : כי בה אמר אדני יהוה קדוש

ישראל בשובה ונחת תושעון בה שקט ובבטחה תהיה

גבורתכם

כ' נונין כצדי

ונחת זרועו יראה בזעף אף ולהב אש אוכלתו נפץ
וורס ואבן ברד: כי מקור יהודה יחת אשור בשבת 31
יכה: והיה כל מעבר מטה מוסדה אשר יניח יהודה 32
עליו בתפסים ובכנרות ובמלחמות תנופה נלחם בה: ^{בס קרי}
כי ערוך מאתמול תפתה גם הוא למלך רחוק העמיק 33
הרחב מדרתה אשועים הרבה נשמרת יהוה כנחל

לא

גפירת בערה בה: ^{הוי הירדים מצרים}
לעזרה ועל סוסים ישענו ויבטחו על דרכי כי רכועל
פרשים כיעצמו מאד ולא שעו על קדוש ישראל
ואת יהוה לא דרשו: וגם הוא חכם ויבאר עואת 2
דבריו לא הסיר וקם על בירת מרעים ועל עזרת פעלי
און: ומצרים אדם ולא אל וסוסייהם בשר ולא 3
רוח יהודה יטהירו וכשל עוזר ונפל עזרו ויחרו כלם
יכליון: כי כה אמר יהוה אלי כאשר 4
יהנה הארץ והכפיר על טרפו אשר יקרא עליו מלא
רעים מקולם לא יחת ומחמונם לא יענה כן ירד יהוה ^{קס"ב ב"ק}
צבאות לצבא על הר ציון ועל גבעתה: כצפרים ה
עפות כן יגן יהודה צבאות על ירושלם גנון והציל פסוח
והמליט: שובו לאשר העמיקו סרה בני ישראל: כי 6
ביום ההוא ימאסון איש אלילי כספו ואלילי זהבו אשר
עשו לכם ידיכם חטא: ונפל אשור בחרב לא איש 8
וחרב לא אדם תאכלנו ונס לו מפני חרב ובחוריו
למס יהיו: וסלעו ממגור יעבור וחתו מנס שריו נאם 9
יהוה אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלם:

Cap. XXXI

Idem agit
Propheta
quod pre-
cedenti ca-
pite, &
adhuc in-
vehitur in
eosdem,
quibus so-
lenne &
usitatum
erat ad
Egyptios
potius
quam ad
Dominum
confugere.

לב

הן לצדק ימלך מלך ולשרים למשפט
ישרו: והיה איש כמחבא דוח וסתר זרם כפלגי מים 2
בציון כצל סלע כבד בארץ עיפרה: ולא תשעינה 3
עיני ראים ואזני שמעים תקשכנה: ולבב נמהרים יבין 4
לדעת

Cap. XXXII

Significat
Deum ad-
huc propi-
tium fore
populo suo,
ut eum in
integrum

ענין
קמץ

א
רש
א
סודק

restituat. Itaque Regem aliquem promittit, cujus virtute ac justitia res everse & pessimae daturus erigenda sint: atque felicissimum regni Messiae statum non obscure adumbrat.

ה לרעת ולשון עלגים תמהר לדבר צחות: לא יקר

6 עוד לנבל נדיב ולכילי לא יאמר שוע: כי נבל נבלה

ידבר ולבו יעשה און לעשות חנף ולדבר אל יהוה

7 תועה להריק נפש רעב ומשקה צמא יחסיר: וכלי

כליו רעים הוא זמורת יעץ לחבל ענוים באמרי

8 שקר ודבר אביון משפט: ונדיב נדיבות יעץ והוא

9 על נדיבות יקום: נשים שאננות

קמנה שמענה קולי בנות בטחורת האזנה אמרתי:

י ימים על שנה תרגזנה בטחורת כי פלה בציר אסף

11 בלי בוא: חרדו שאננות רגזה בטחורת פשטה וערה

12 וחגרה על חלצים: על שרים ספרים על שרי חמד

13 על גפן פריה: על אדמת עמי קוץ שמיר תעלה כי

14 על כל בתי משושקריה עליזה: כי ארמון נפש המון

עיר עזב עפל ובחן היה בעד מערות עד עולם משוש

15 פראים מרעה עדרים: עד יערה עלינו רוח מפרום

16 והיה מדבר לכרמלו כרמל ליער יחשב: ושכן במדבר

17 משפט וצדקה בכרמל תשב: והיה מעשה הצדקה

18 שלום ועבדת הצדקה השקט ובטח עד עולם: וישב

עמי בנוח שלום ובמשכנות מבטחים ובמנוחת

19 שאננות: וכרד כרדת היער ובשפלה תשפל העיר:

כ אשריכם זרעי על כל מי משלחי רגל השור

אלג והחמור: הוי שורד ואתה לא שורד ובוגר

20 ולא בגרו בקי כהתימך שורד תושך כנלתך לבגר

21 יבגרו בקי: יהוה חננו לך קוינו היה זרעם

22 לבקרים אף ישועתנו בעת צרה: מקול המון נדרו

23 עמים מרממתך נפצו גוים: ואסף שללכם אסף

24 החסיל כמשק גבים שקק בו: נשגב יהוה כי שכן מרום

25 מלא ציון משפט וצדקה: והיה אמונת עתיד חסן

ישועת

Cap. xxxiii Exorditur hoc capite Propheta novam concionem, & sermonem imprimis dirigit contra Assyrios. & miram reversionem indicat, qua delebitur florens ille idololatriae Nineves status: res autem prosperas Civitati Dei pollicetur.

ענוים קרי קמץ ב"ק

קמץ ב"ק

והכרימל קר

רנש אחר שורק

ישועת חכמת ודעת יראת יהוה היא אוצרו:

7 הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום

8 מר יבכיון: נשמו מסלות שבת עבר ארח הפר ברית

9 מאם ערים לא חשב אנוש: אבל אמללה ארץ

10 החפיר לבנון קמל היה השרון כערכה ונער בשן

11 עתה אקום יאמר יהוה עתה ארומם עתה

12 ותהי עמי משרפות שיד קוצים בסוחים באשי צתו:

13 שמעו רחוקים אשר עשיתו ודעו קרובים

14 גברתי: פחדו בציון חטאים אחזה רעה חנפים מ

15 יגור לנו איש אוכלה מי יגור לנו מוקדי עולם: הלך טו

16 צדקות ודבר משרים מאם בבצע מעשקות נער כפיו

17 מתמך בשחר אטם אזנו משמע דמים ועצם עינו

18 מראות ברע: הוא מדומים ישכן מצרות סלעים

19 משגבו לחמו נתן מימו נאמנים: מלך בפיו תחזינה

20 עיניך תראינה ארץ מרחקים: לפך יהגה אימה איה

21 ספר איה שקל איה ספר איה המגדלים: אתעם

22 נועז לא תראה עם עמקי שפה משמוע נלעג לשון אין

23 בינה: חזה ציון קרית מועדנו עיניך תראינה ירושלם כ

24 נזה שונם אז חלק ער שלל מרבה פסחים בזו כן:

25 ובל יאמר שכח חליתי העם הישב בה נשא עון:

26 קרבו גוים לשמע ולאמים הקשיבו תשמע לר

27 הארץ ומלאה תבל וכל צאצאיה: כי קצף ליהוה

28 על

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

קמץ בוק

פתח כאחנה

קמץ בוק

פתח כאחנה

פתח בס"ם

הט' בקמץ

הב' בסגול

Cap. xxxiv.
Idem ar-
gumentum
contexit
Vates, &

ל

קעה

ad Gentes
converso
sermone,
eas univer-
sas veluti
conclamat,
& tan-
quam pro
officio pra-
conis, ad
Dei tribu-
nal convo-
cat.

על כל הגוים וחמה על כל צבאם החרימם נתנם
 3 לטבח: וחלליהם ישלכו ופגריהם יעלה באשם ונמסו
 4 הרים מדמם: ונמקו כל צבא השמים ונגלו כספר
 השמים וכל צבאם יבול בנבל עלה מגפן וכנבלת
 ה מתאנה: כירותה בשמים חרבי הנה על אדום תרד
 6 ועל עם חרמי למשפט: חרב ליהורה מלאה דם
 הרשנה מחלב מדם כרים ועתודים מחלב כליות
 אילים כי זבח ליהוה בבצרה וטבח גדול בארץ אדום:
 7 וירדו ראמים עםם ופרים עם אבירים ורותה ארצם
 8 מדם ועפרם מחלב ידשן: כי יום נקם ליהוה שנת
 9 שלומים לריב ציון: ונהפכו נחליה לזפת ועפרה
 י לגפרית והיתה ארצה לזפת בערה: לילה ויומם לא
 תכברה לעולם יעלה עשנה מדור לדור תחרב לנצח קמץ בוק
 11 נצחים אין עבר בה: וירשורה קאת וקפור וינשוף
 12 וערב ישכנו בה ונטה עליה קורתה ויאבני בהו: חריה רמה
 13 ואין שם מלוכה יקראו וכל שדיה יהיו אפס: ועלתה
 ארמנתיה סירים קמוש וחוח במבצרה והיתה ננה
 14 תנים חציר לבנות יענה: ופגשו ציים את אים ושעיר
 על רעהו יקרא אך שם הרגיעה לילית ומצאה לה
 טו מנוח: שמה קננה קפוז ותמלט ובקעה ודרגה בצלה
 16 אך שם נקב צודיות אשה רעותה: דרשו מעל ספר
 יהוה וקראו אחת מהנה לא נעדרה אשה רעותה לא
 17 פקדו כפי הוא צנה ורוחו הוא קבצן: והוא הפיל להן
 גורל וידו חלקתה להם בקו עד עולם ירשנה לדור
 לה ודור ישכנו בה:

Cap. xxxv.
Redit Pro-
pheta ad fe-
licitatem
populi Dei
enarran-
dam, & in
anigmate

יששום מדבר וציה ותגל
 2 ערכה ותפרח כחבצלת: פרח תפרח ותגל אף גילת
 ורין כבוד תל כנון נתן לה הדר הפרמל והשרון המרה
 3 יראו כבוד יהוה הדר אלהינו: חזקו ידים
 כג א ז רפות

4 רפות וברכים כשלות אמצו: אמרו לנמהרי לב חזקו
 אל תיראו הנה אלהיכם נקם יבוא גמול אלהים הוא
 יבוא וישעבכם: אז תפקחנה עיני עורים ואזני חרשים ה
 תפתחנה: אז ידלג כאיל פסח ותרון לשון אלם כפי
 6 נבקעו במדבר מים ונחלים בערבה: והיה השרב
 לאגם וצמאון למבועי מים בנורה תנים רבצה חציר
 לקנה וגמא: והיה שם מסלול ודרך ודרך הקדש
 יקרא לה לא יעברנו טמא והוא למו הדרך וואילים
 לא יתעו: לא יהיה שם אריה ופריץ חיות כל יעלנה
 לא תמצא שם והלכו גאולים: ופרדי יהורה ישכון ובאוי
 ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם ששון ושמחה ישגו
 ונסו יגון ואנחה:

de Vocatio-
 ne Gen-
 tium, ca-
 rumque
 latissimo ad
 Civitatem
 Dei accessu,
 vaticina-
 tur.

א ויהי בארבע עשרה שנה למלך חזקיהו עלה סנהריב לן
 מלך אשור על כל ערי יהודה הבצורות ותפשים:
 2 וישלח מלך אשור את דבשקה מלכיש ירושלמה
 אל המלך חזקיהו בתיל כבד ויעמד בתעלת הברכה
 3 העליונה במסלת שדה כובס: ויצא אליו אליקים בן
 חלקיהו אשר על הבית ושכנא הספר ויואחבן אסף
 4 המזכיר: ויאמר אליהם רבשקה אמרו נא אל
 חזקיהו כה אמר המלך הגדול מלך אשור מר
 הבטחון הזה אשר בטחת: אמרת אף דבר שפתים ה
 עצה וגבורה למלחמה עתה על מי בטחת כי מרדת
 6 ביה: הנה בטחת על משענת הקנה הרצוץ הזה על
 מצרים אשר יסמך איש עליו וכא בכפו ונקבה בן
 7 פרעה מלך מצרים לכל הבטחים עליו: וכי תאמר
 אלי אל יהוה אלהינו בטחנו הלוא הוא אשר הסיר
 חזקיהו את במתיו ואת מזבחתיו ויאמר ליהודה
 8 ולירושלם לפני המזבחה הזו תשתחוו: ועתה
 התערב

Cap. xxxvi.
 Hoc capite
 Propheta
 insignem
 narrare hi-
 storiam in-
 cipit, qua
 illustre mu-
 primis di-
 vine ipsius
 vocationi
 testimo-
 nium perhi-
 bet, & quo
 veluti sigil-
 lo cuncta
 ipsius va-
 ticia obsti-
 gnantur.
 Hic ergo
 primum ex-
 ponit, quo-
 modo Hie-
 rosolyman
 oppugnare
 inceperit
 Rabsake,
 & quas ille
 voces con-

*ira Deum,
& Hiskiam
Regem,
impotenter
nimis &
minaci spi-
ritu effu-
derit.*

התערב נא את ארני המלך אשור ואתננה לך אלפים
 9 סוסים אם תוכל לתת לך רכבים עליהם: ואיך
 תשיב ארת פני פחת אחד עברי ארני הקטנים ותבטח
 10 לך על מצרים לרכב ולפרשים: ועתה המבלערי יהוה
 עליתי על הארץ הזאת להשחיתה יהוה אמר אלי
 11 עלה אל הארץ הזאת והשחיתה: ויאמר אליקים
 ושכנא ויואח אל רבשקה דבר נא אל עבריך ארמית
 כי שמעים אנחנו ואל תדבר אלינו יהודית באזני העם
 12 אשר על החומה: ויאמר רבשקה האל אדניך ואליך
 שלחני ארני לדבר את הרברים האלה הלא על-
 האנשים הישבים על החמה לאכל את הראיהם צואתם קרי
 13 ולשתות את שניהם עמכם: ויעמד רבשקה ויקרא
 בקול גדול יהודית ויאמר שמעו את דברי המלך הגדול
 14 מלך אשור: כה אמר המלך אל ישא לכם חזקיהו כי
 15 לא יוכל להציל אתכם: ואל יבטח אתכם חזקיהו אל-
 יהוה לאמר הצל יצילנו יהוה לא תנתן העיר הזאת
 16 ביד מלך אשור: אל תשמעו אל חזקיהו
 כי כה אמר המלך אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי
 17 ואכלו איש גפנו ואיש תאנתו ושתו איש מי כורו: עד-
 באי ולקחתי אתכם אל ארץ כארצכם ארץ דגן
 18 ותירוש ארץ לחם וכרמים: פן יטית אתכם חזקיהו
 לאמר יהוה יצילנו ההצילו אלהי הגוים איש את ארצו
 19 מיד מלך אשור: איה אלהי חמת וארפר איה אלהי
 כספרוים וכי הצילו את שמרון מדי: מי בכר אלהי
 הארצות האלה אשר הצילו את ארצם מדי כי יציל
 20 יהוה את ירושלם מדי: ויחרשו ולא ענו אתו דבר
 21 כי מצות המלך היא לאמר לא תענהו: ויבא אליקים
 בן חלקיהו אשר על הבירה ושכנא הספר ויואח בן-

אסף המזכיר אל חזקיהו קרועי בגדים ויגידו לו את

דברי רבשקה: ויהי כשמע המלך חזקיהו **ל** א

Cap. xxxvii.
Cum au-
tem de fe-
rusalemo
actum vi-
deretur.

ויקרא את בגדיו ויתפס בשקו ובא בית יהוה: וישלח **2** כולם

את אליקים אשר על הבית ואת שבנא הסופר ואת **קמק**

Hiskias ex-
ternis pre-
sidiis nuda-
tus, ad
Dei operis
confugit.

זקני הכהנים מתפסים בשקים אל ישעיהו בן אמוץ

הנביא: ויאמרו אליו כה אמר חזקיהו יוס צרה **3**

ותוכחה ונאצרה היום הזה כי באו בני ער משבר

ובח אין ללדה: אולי ישמע יהוה אלהיך את דברי **4**

רבשקה אשר שלחו מלך אשור ואתו לחרף

אלהים חי והוכיח בדברים אשר שמע יהוה אלהיך

Ostenditur
& preca-
tionis fru-
ctus: nam
ubi ad ex-
trema ven-
tum esset.

ונשאת תפלה בעד השארית הנמצאה: ויבאו עבדי ה

המלך חזקיהו אל ישעיהו: ויאמר אליהם ישעיהו כה **6**

תאמרו אל אדניכם כה אמר יהוה אל תירא מפני

הדברים אשר שמעת אשר גדפו נערי מלך אשור

Deus, illu-
stri & me-
morando
miraculo.

אותי: הנני נתן בו רוח ושמע שמועה ושב אל ארצו **7**

והפלתיו בחרב בארצו: וישב רבשקה וימצא את **8**

מלך אשור נלחם על לבנה כי שמע כי נסע מלכיש:

וישמע על תרהקה מלך כוש לאמר יצא להלחם **9**

אתך וישמע וישלח מלאכים אל חזקיהו לאמר: כה **י**

Urbem ex
medio in-
teritu eri-
puit, occi-
sis una no-
cte 185 ho-
stium milli-
bus.

תאמרו אל חזקיהו מלך יהודה לאמר אל ישאך

אלהיך אשר אתה בוטח בו לאמר לא תנתן ירושלים **11**

ביר מלך אשור: הנהי אתה שמעת אשר עשו מלכי **11**

אשור לכל הארצות להחריםם ואתה תנצל: ההצילו **12**

אותם אלהי הגוים אשר השחיתו אבותי את גוון

ואת חרן ורצף ובני עדן אשר בתלשור: איה מלך **13**

חמת ומלך ארפר ומלך לעיר ספרוים הנע ועוה:

ויקח חזקיהו את הספרים מיד המלאכים ויקראו **14**

ניעל בית יהוה ויפרשו חזקיהו לפני יהוה: ויתפלל **טו**

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

חזקיהו

29

ואכלו

16 חזקיהו אליהוהו לאמר: יהוה צבאות אלהי ישראל
 ישב הכרבים אתה הוא האלהים לבדך לכל
 ממלכות הארץ אתה עשית את השמים ואת הארץ:
 17 הטה יהוה אוזנה ושמע פקח יהוה עינה וראו ושמע
 את כל דברי סנחריב אשר שלח לחרף אלהים חי:
 18 אמנם יהוה החריבו מלכי אשור את כל הארצות
 ואת ארצם: ונתן ארת אלהיהם באש כי לא אלהים
 כהמה כי אם מעשה ידי אדם עין ואבן ויאבדום: ועתה
 יהוה אלהינו הושיענו מידו וידעו כל ממלכות הארץ
 כי אתה יהוה לבדך: וישלח ישעיהו בן אמון אל
 21 חזקיהו לאמר כה אמר יהוה אלהי ישראל אשר
 התפללת אלי אל סנחריב מלך אשור: זה הדבר
 אשר דבר יהוה עליו בזה לך לענה לך בתולת ברת
 23 ציון אחריך ראש הניעה בת ירושלם: את מי חרפת
 וגרפת ועל מי הרימותה קול ותשא מרום עיניך אל
 24 קרוש ישראל: ביד עבדיך חרפת ארני ותאמר ברכ
 רכבי אני עליתי מרום הרים ירכתי לבנון ואכרת
 קומרת ארזיו מבחר ברושיו ואבוא מרום קצו יער
 כה כרמלו: אני קרתי ושתיתי מיס ואחרכ בכף פעמי
 26 כל יאורי מצור: הלוא שמעת למרחוק אותה עשיתי
 מימי קדם ויצרתיה עתה הבאתי הוהתי לה שאות גלים
 27 נצים ערים בצרות: וישביהן קצרי יד חתו ובשוהי
 עשב שדה וירק דשא חציר נגות ושרמה לפני קמה:
 28 29 ושבתך וצאתך ובואך ידעתי ואת החרגונך אלי: יען
 החרגונך אלי ושאננה עלה באוני ושמתי חחי באפך
 ל ומתני בשפתך והשבתך בדרך אשר באת בה: וזה
 לך האות אכול השנה ספית ובשנה השנית שחים
 ואכלו קרי ובשנה השלישית זרעו וקצרו ונטעו כרמים ואכול

פְּרִים: וַיִּסְפָּה פְּלִיטָה בֵּית יְהוּדָה הַנְּשֹׂאֲרָה שְׂרֵשׁ 31
 לְמַטָּה וַעֲשֵׂה פְרִי לְמַעְלָה: כִּי מִירוּשָׁלַם תֵּצֵא שְׂאֲרֵית 32
 וּפְלִיטָה מֵהַר צִיּוֹן קִנְאֵת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה
 זֹאת: לִכֵּן כֹּה אָמַר יְהוָה 33
 אֵל מֶלֶךְ אֲשׁוּר לֹא יָבֹא אֶל הָעִיר הַזֹּאת
 וְלֹא יִזְרֶה שָׁם חֶץ וְלֹא יִקְדַּמְנָה מִגֵּן וְלֹא יִשְׁפֹךְ עָלֶיהָ
 סִלְלָה: בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר בָּא בָהּ יָשׁוּב וְאֶל הָעִיר הַזֹּאת 34
 לֹא יָבֹא נְאֻם יְהוָה: וּגְנוֹתַי עַל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לָהּ
 לְמַעַן יוֹלַמְעַן דָּוִד עַבְדִּי: וַיֵּצֵא מִלֶּאֶךָ יְהוָה 36
 וַיְכַר בַּמַּחְנֶה אֲשׁוּר מֵאֵה וּשְׂמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אֲלֶף
 וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר וְהָנְחָה כָּל־ס פְּגָרִים מֵמֵתִים: וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ 37
 וַיֵּשֶׁב סְנַחְרִיב מֶלֶךְ אֲשׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּנִינֹה: וַיְהִי הוּא 38
 מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית יְגִסְרָךְ אֱלֹהֵיו וְאֶדְרִמְלֶךְ וּשְׂרָאֲצַר בְּנֵיו
 הִכְהוּ בַחֲרֹב וְהִמְרוּ נְמַלְטוּ אֶרֶץ אֲדוּרַם וַיִּמְלֹךְ אֲסַר
 חֲדָן בְּנֵו תַחְתָּיו:

בִּימֵים הַהֵם חָלָה חֲזַקִּיהוּ לְמוֹת וַיָּבֹא אֱלֹהֵי יִשְׁעֵיהוּ בֶן לֶחֶם 39
 אֲמוּץ הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה צִו לְבֵיתְךָ כִּי
 מֵת אֶתְהוּלֵךְ אֶתְחִיָּה: וַיִּסַּב חֲזַקִּיהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר 2
 וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה: וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה זְכַר נָא אֶת אֲשֶׁר 3
 הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם וְהִטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
 עֲשֵׂיתִי וַיִּבֶךְ חֲזַקִּיהוּ בְּכִי גָדוֹל: וַיְהִי 4
 דְּבַר יְהוָה אֶל־יִשְׁעֵיהוּ לֵאמֹר: הֲלוֹךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־הַ
 חֲזַקִּיהוּ כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָוִד אֲבִיךָ שָׁמַעְתִּי אֶת־
 תְּפִלָּתְךָ רָאִיתִי אֶת־דַּמְעֹתֶיךָ הַנְּנִי יוֹסֵף עַל־יַמֶּךָ חֲמֵשׁ
 עֶשְׂרֵה שָׁנָה: וּמִכָּפַר מֶלֶךְ אֲשׁוּר אֶצִּילְךָ וְאֶת־הָעִיר 6
 הַזֹּאת וּגְנוֹתַי עַל־הָעִיר הַזֹּאת: וְהָלַךְ הָאוֹרֶת מֵאֵת 7
 יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יְהוָה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבֶּר:
 הַנְּנִי מֵשִׁיב אֶת־צֶל הַמַּעְלוֹת אֲשֶׁר יִדְדָה 8
 בַּמַּעְלוֹת

Cap. xxxviii
 Hiskias Rex
 ex morbo le-
 tali decum-
 bit; &
 morte sibi
 divinitus
 indicta, ad
 ardentissi-
 mas preces
 sese conver-
 tit: longius
 deinde vita
 spatium
 impetrat.
 & recuperat
 a valen-
 tudine.
 Deo laudes
 & gratias
 dicit.

במעלות אחז בשמש אחרנית עשר מעלות ותשב
השמש עשר מעלות במעלות אשר ירדה:

9 מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלתו ויהי
י מחליו: אני אמרתי בדמימי אלכה בשערי שאול

11 פקדתי יתר שנותי: אמרתי לא אראה יהיה
בארץ החיים לא אביט אדם עוד עם יושבי הרל:

12 דורי נסע ונגלה מני כאהל רעי קפרתי כארג חיי
13 מדלה יבצעני מיום עד לילה תשלימני: שויתי עד בקר

חכ' בקסן 14 תשלימני: כסוס עגור בן אצפזף אהגה כיונה דלן
טו עיני למרום יהוה עשקה לי ערבני: מה אדבר ואמר

16 לי והוא עשה אדרה כל שנותי על מר נפשי: אדני
עליהם יחיו ולכל בהן חיי רוחי ותחלימני ורחמיני:

17 הנה לשלום מר לי מר ואתה חשקת נפשי משחת בלי
18 ביה שלכת אחרי גוף כל חטאי: כילא שאול תודך

19 מות יהלך לא ישברו יורדי בור אל אמתך: חי חי
ב הוא יודך כמני היום אב לבנים יודיע אל אמתך: יהוה

להושיעני ונגינותי ננגן כל ימי חיינו עד בית יהודה:
21 ויאמר ישעיהו ישא דבלת תאנים ומרחו על

22 השחין ויחי: ויאמר חזקיהו מה אות כי אעלה בית
יהוה:

לט בעת ההיא שלח מראך בלארן בן בלארן מלך בבל
ספרים ומנחה אל חזקיהו וישמע כי חלה ויחזק:

2 וישמח עליהם חזקיהו ויראם את בית נכתה ארת
הכסף ואת הזהב ואת הבשמים ואת השמן הטוב

ואת כל בית כליו ואת כל אשר נמצא באוצרתיו לא
היה דבר אשר לא הראם חזקיהו בביתו ובכל

3 ממשלתו: ויבא ישעיהו הנביא אל המלך חזקיהו
כג ד ז z 4 ויאמר

Cap. xxxix.
Narratur
legatio à
Merodach,
Rege
Babyloniae,
ad Hiskiam
missa, fir-
mande ami-
citie causa:
qui istis
blanditiis
pellectus,

ויאמר אליו מה אמרו האנשים האלה ומאין יבאו
 אליך ויאמר חזקיהו מארץ רחוקה באו אלי מבבל :
 ויאמר מה ראו בביתך ויאמר חזקיהו ארת כל אשר
 בביתי ראו לא היה דבר אשר לא הראיתים
 באוצרתי : ויאמר ישעיהו אל חזקיהו שמע דבר יהוה ה
 צבאות : הנה ימים באים ונשא כל אשר בביתך
 ואשר אצרו אבתך עד היום הזה בכל לא יותר דבר
 אמר יהוה : ומכנה אשר יצאו ממנה אשר תוליד יקחו
 והיו סריסים בהיכל מלך בבל : ויאמר חזקיהו אל
 ישעיהו טוב דבר יהוה אשר דברת ויאמר כי יהיה
 שלום ואמת בימי :

*sepe ambi-
 tione ac va-
 na ostenta-
 tione abripi
 passus est.
 Quam ob
 causam
 gravissimo
 responso à
 Propheta
 percellitur.*

סוף כאחנן

נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם : דברו על לב ירושלם
 וקראו אליה כי מלאה צבאה כי נרצה עונה כי
 לקחה מיד יהוה כפלים בכל חטאתיה :

Cap. XL.

*Magnifi-
 centissi-
 mum ora-
 culum de
 redimendâ
 ac salvan-
 dâ Zione :
 quo Deus
 Israël, re-
 moto omni
 socio ac non-
 Deo, sibi
 ipsi istam
 gloriam
 tanquam
 propriam
 vendicat ;
 Redempto-
 rem ab
 omnibus
 agnosci ac
 coli, re-
 lictis va-
 nis religio-
 nibus, ju-
 bet.*

קול קורא במדבר פנו דרך יהוה ישרו
 בערבה מסלה לאלהינו : כל גיא ינשא וכל הר וגבעה
 ישפלו והיה העקב למישור והרכסים לבקעה : ונגלה ה
 כבוד יהוה וראו כל בשר יחדו כי פיהו דבר :
 קול אמר קרא ואמר מה אקרא כל
 הבשר חציר וכל חסדו כצייץ השדה : יבש חציר נבל
 צייץ כי רוח יהוה נשבה בו אכן חציר העם : יבש חציר
 נבל צייץ ודבר אלהינו יקום לעולם : על
 הרגבה עלי לך מבשרת ציון הרימי בכח קולך
 מבשרת ירושלם הרימי אל תיראי אמרי לערי יהודה
 הנה אלהיכם : הנה אדני יהוה בחזק יבוא וזרעו משלה
 לו הנה שכרו אתו ופעלתו לפניו : כרעה עדרו ירעה
 בזרעו יקבץ טלאים ובהיקו ישא עלות ינהל :
 מי מדר בשעלו מים ושמם בזרת תכון וכל
 בשליש

הפסוק
 ואחנן

בשֵׁלֶשׁ עֶפְרַיִם הָאָרֶץ וּשְׁקַל בְּפֶלֶס הַיָּם וּגְבֻעוֹת
 13 בְּמֵאוֹנִים : מִיִּתְכֵן אֶת־רוּחַ יְהוָה וְאִישׁ עֲצָתוֹ יוֹדִיעֵנוּ :
 14 אֶת־מִינוּעַץ וּבִינְהוּ וּלְמַדְרֵהוּ בְּאַרְחַ מִשְׁפָּט וּלְמַדְהוּ
 טו דַּעַת וּדְרָךְ תְּבוּנֹת יוֹדִיעֵנוּ : הֵן גּוֹיִם כְּמֶרְמֵד לְיוֹכֵשׁחַק
 16 מֵאֲזֵנִים נִחְשְׁבוּ הֵן אִיִּם כְּדֹקֵי טוֹל : וּלְבָנוֹן אֵין דִּי בַעַר
 17 וַחֲתוּ אֵין דִּי עוֹלָה : כֹּל־הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ
 18 מֵאַפְסוֹתֵהוּ נִחְשְׁבוּ לוֹ : וְאֵל־מִי תִדְרִימוּן אֵל וּמַדְרֵה
 19 דְּמֹוֹת תַּעֲרֹכוּ לוֹ : הַפֶּסֶל נִסְדַּךְ חֲרָשׁ וְצֹרֵף בּוֹחֵב
 כ יִרְקַעְנוּ וּרְתִקוֹת כֶּסֶף צֹרֵף : הַמִּסְכֵּן תְּרוּמָה עֵץ לֹא־
 יִדְקֵב יִבְחַר חֲרָשׁ חֲכֵם יִבְקֹשׁ לוֹ לְהַכִּין פֶּסֶל לֹא־יָמוּט :
 21 הַלֹּא תִדְעוּ הַלֹּא תִשְׁמְעוּ הַלֹּא הִגִּד מְרֹאֵשׁ לְכֵם
 22 הַלֹּא הִבִּינֹתֶם מוֹסְדוֹת הָאָרֶץ : הַיֹּשֵׁב עַל־חוּג הָאָרֶץ
 וַיִּשְׁבִּיחַ כְּחֹגְבִים הַנוֹטֵה כְּדֹק שָׁמַיִם וַיִּמְתַּחֵם כְּאֵחֵל
 23 לְשֶׁבֶת : הַנּוֹתֵן רוּזִים לֹאֵין שִׁפְטֵי אֶרֶץ כִּתְהוּ עֲשֵׂה :
 24 אֵף בַּל־נִשְׁעוּ אֵף בַּל־זָדְעוּ אֵף בַּל־שָׂרַשׁ בְּאֶרֶץ גּוֹעִים
 כה וְגַם נִשְׁפָּהֵם וַיִּבְשׂוּ וּסְעֵרָה כִּקְשׁ תִּשְׂאֵם : וְאֵל־מִי
 26 תִדְרִימוּ וַיֹּאשׁוּהוּ יֹאמֵר קְדוֹשׁ : שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ
 מִי־בְרָא אֱלֹהֵי הַמּוֹצִיא בְּמַסְפֵּר צְבָאִים לְכֹל־בָּשָׂם יִקְרָא
 ער מאן מְרַב אֲוִנִים וְאֲמִיץ כַּח אִישׁ לֹא־נִעְדָר :

27 לְמָה תֹאמְרוּ יַעֲקֹב וּתְדַבֵּר יִשְׂרָאֵל נִסְתַּרְהוּ דְרָבִי הַפְטַרַח לֵךְ לֵךְ
 28 מִיְהוָה וּמֵאֱלֹהֵי מִשְׁפְּטֵי יַעֲבֹר : הַלֹּא יִדְעַת אִם־לֹא
 שְׁמַעַת אֱלֹהֵי עוֹלָם יְהוָה בּוֹרֵא קְצוֹרֵת הָאָרֶץ לֹא־יַעֲרַף
 29 וְלֹא יִגַּע אֵין חֶקֶר לְתִבְוֵנָתוֹ : נָתַן לִיעֹף כַּח וּלְאֵין אֲוִנִים
 ל עֲצֵמָה יִרְבֶּה : וַיַּעֲפוּ זְעֵרִים וַיַּנְעוּ וּבַחֲוָרִים כְּשׁוֹל יִכְשְׁלוּ :
 31 וּקוֹי יְהוָה יַחֲלִיפוּ כַח יַעֲלוּ אֲבָר בְּנִשְׂרִים יִרוּצוּ וְלֹא

מא

הַחֲרִישׁוּ אֱלֹהִים
 וְלֹא־מִים יַחֲלִיפוּ כַח יִגְשׂוּ אֵין יִדְבְּרוּ יַחְדוּ לְמִשְׁפָּט
 2 נִקְרְבָה : מִי־הַעִיר מְמוֹרַח צָדֵק יִקְרָאֵהוּ לְהַגְלוֹתוֹ
 לַפְּנִי

Cap. XLI.
 Judicii
 veluti spe-
 cies descri-
 bitur. in quo
 Deus cum

Gentibus
potissimum
discepat,
illi que ve-
ra Sapien-
tia ac Reli-
gionis igno-
rantiam
exprobrat:
suavissimè
autem po-
pulum
suum, cœ-
tumque
piorum af-
fatur &
consolatur.

לפניו גוים ומלכים ירד יתן כעפר חרבנו בקש נדף
 קשתו: ירפם יעבור שלום ארח ברגליו לא יבוא: 3
 מיפעל ועשה קרא הדרות מראש אני יהוה ראשון 4
 ואת אחרנים אני הוא: ראו איים ויראו קצורת הארץ ה
 יחררו קרבנו ואתיון: איש צרת דעהו יעורו ולאחיו 6
 יאמר חזק: ויחזק חרש את צרף מחליק פטיש את 7
 הולם פעם אמר לדבק טוב הוא ויחזקהו במסמרים
 לא ימוט: ואתה ישראל עבדי יעקב אשר 8
 בחרתיך זרע אברהם אהבי: אשר החזקתיך מקצות 9
 הארץ ומאצילה קראתיך ואמר לך עבדי אתה
 בחרתיך ולא מאסתך: אל תירא כי עמך אני אל 10
 תשתע כיד אני אלהיך אמצתיך אף עזרתיך אף
 תמכתך בימין צדקי: הן יבשו ויכלמו כל הנחרים 11
 בך יהיו כאין ויאכרו אנשי ריבך: תבקשם ולא 12
 תמצאם אנשי מצתך יהיו כאין וכאפס אנשי מלחמתך:
 כי אני יהוה אלהיך מחזיק מינה האמר לך אל תירא 13
 אני עזרתיך: אל תיראי תולעת 14
 יעקב מתי ישראל אני עזרתיך נאם יהוה וגאלך קרוש
 ישראל: הנה שמתך למורג חרוץ חרש בעל פיפיות טו
 תדוש הרים ותדק וגבעות כפין תשים: תזרס ורות 16
 תשאם וסערה תפיץ אתם ואתה תגיל ביהוה בקרוש
 ישראל תתהלל:
 העניים והאביונים מבקשים מים ואין לשונם בצמא 17
 נשתה אני יהוה אענם אלהי ישראל לא אעזבם:
 אפתח על שפיים נהרות ובתוך בקעות מעינות אשים 18
 מדבר לאנס מים וארץ צירה למוצאי מים: אתן 19
 במדבר ארו שטה והדס ועץ שמן אשים בערבה
 ברוש תדהרות ואשור יחדו: למען יראו וידעו וישמו ב
 וישכילו

ער כאן

וְשִׁכְלוּ יַחְדוֹ כִּי־יְהוָה עֲשָׂתָה זֹאת וְקִרְוֵי־יִשְׂרָאֵל
 21 בְּרָאָה : קִרְבוּ רִיבְכֶם יֹאמֵר
 22 יְהוָה הִגִּישׁוּ עֲצוֹתֵיכֶם יֹאמֵר מֶלֶךְ יַעֲקֹב : יִגִּישׁוּ
 וַיִּגְדְּלוּ לָנוּ אֵת אֲשֶׁר תִּקְרִינָה הִרְאֵנוּ שְׁנוֹתֵי מָה הִנֵּה הִגִּידוּ
 וְנִשְׁמְרוּ לְבָנוּ וְנִדְעָה אַחֲרֵיתָן אוֹ הַבְּאוֹת הַשְּׁמִיעֵנוּ :
 23 הִגִּידוּ הָאֱתוֹת לְאַחֹר וְנִדְעָה כִּי־אֱלֹהִים אַתֶּם אֲפֹ
 24 תִּשְׁבּוּ וְתִרְעוּ וְנִשְׁתַּעֲהוּ וְנִרְאָ יַחְדוֹ : הֵן אַתֶּם מֵאֵין וְנִרְאָ קִי
 וּפְעַלְכֶם מֵאֲפֶע תוֹעֵבָה יִבְחַר בְּכֶם :

כח הַעִירוּתִי מִצְפוֹן וַיֹּאֲת מִמּוֹרַחַ שְׁמֵשׁ יִקְרָא
 בְּשֵׁמִי וַיָּבֵא סִגְנִים כְּמוֹ חֹמֶר וְכִמוֹ יוֹצֵר יִרְמַס טִיט :
 26 מִי־הִגִּיד מֵרֵאשִׁי וְנִדְעָה וּמִלְּפָנִים וְנֹאמֵר צְדִיק אֲפֹ אֵין
 27 מִגִּיד אֲפֹ אֵין מִשְׁמִיעַ אֲפֹ אֵין שִׁמְעַע אֲמַרִיכֶם : רֵאשׁוֹן
 28 לְצִיּוֹן הִנֵּה הֵנֶם וְלִירוּשָׁלַם מִבֶּשֶׁר אַתֶּן : וְאִרְאֹ וְאֵין אִישׁ
 29 וּמֵאֵלָה וְאֵין יוֹעֵץ וְאֵין שְׂאֵלִם וַיִּשְׁבּוּ דְבַר : הֵן כָּלִם אֵין

Cap. XLII.
 Augustissimi
 vatum vati-
 cinium de
 Messia, de-
 que Regno
 ipsius, &
 hostium in-
 teritu.

מב אַפֶּס מַעֲשֵׂיהֶם רוּחַ וְתִהְיוּ נִסְכֵיהֶם : הֵן עֲבָדֵי
 אַתְמֶךָ בּוֹ בַחֲרִי רִצְתָה נַפְשִׁי נִתְתִי רוּחִי עָלָיו מִשְׁפֹּט
 2 לְגוֹיִם יוֹצִיא : לֹא יִצְעַק וְלֹא יִשְׁאוּלֵא יִשְׁמִיעַ בַּחוּץ
 3 קוֹלוֹ : קִנְהַרְצוּץ לֹא יִשְׁבוּר וּפִשְׁתָה כִּהֵלֵל יִכְבֵּנָה
 4 לְאֵמֶת יוֹצִיא מִשְׁפֹּט : לֹא יִכְהֶה וְלֹא יִרוּץ עַד־יִשִׁים
 בָּאָרֶץ מִשְׁפֹּט וּלְתוֹרַתוֹ אֵיִם יִיחַלוּ :

הפמרת
 בראשית

הכֵּה אֲמַר הָאֵל יְהוָה בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיָהֶם רִקַּע
 הָאָרֶץ וְצִאצְאִיהָ נִתְּן נִשְׁמָה לְעַם עֲלִיהָ וְרוּחַ לְהִלְכֵם
 6 בָּהּ : אֲנִי יְהוָה קִרְאתֶךָ בְּצַדִק וְאַחֲזַק בִּידֶךָ וְאַצְרֶךָ
 7 וְאַתְנַךְ לְבָרִית עִם לְאוֹרְגוֹיִם : לִפְקַח עֵינַיִם עוֹרוֹת
 8 לְהוֹצִיא מִמִּסְגַר אֲסִיר מִבֵּית כָּל־אִישׁ שְׁבִי חֶשֶׁד : אֲנִי יְהוָה
 הוּא שְׁמִי וְכִבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֶן וְתַהֲלִיתִי לְפִסְלִים :
 9 הִרְאֵנוּת הִנֵּה־בָאוּ וְחִדְשׁוּת אֲנִי מִגִּיד בְּטָרָם
 י תִּצְמַחְנָה אֲשִׁמְעַ אֶתְכֶם : שִׁירוּ לַיהוָה
 שִׁיר

שיר חדש תהלתו מקצה הארץ יורדי הים ומלאו איים
וישביהם: שאו מדבר וערו חצרים תשב קדר ירנו 11
ישבי סלע מראש הרים יצוחו: ישימו ליהוה כבוד 12
ותהלתו באיים יגידו: יהוה כגבור יצא כאיש מלחמות 13
יעיר קנאה יריע אף יצריח על איביו יתגבר:

החשיתי מעולם אחריש את אפק 14
כילדה אפעה אשם ואשאף יחר: אחריב הרים טו
ונבעות וכל עשבם אובישו שמתי נהרות לאיים
ואגמים אובישו: והולכתי עורים בדרך לא ידעו 16
בנתיבות לא ידעו אדריכם אשים מחשך לפניהם
לאור ומעקשים למישור אלה הדברים עשיתם ולא
עזבתים: נסגו אחור יבשו בשת הבטחים בפסל 17
האמרים למסכה אתם אלהינו: החרשים 18
שמעו והעורים הביטו לראות: מי עור כי אם עבדי 19
וחרש כמלאכי אשלח מי עור כמשלם ועור כעבר

יהוה: ראית רבות ולא תשמר פקח אזנים ולא ישמע: כ
יהוה חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר: והוא 21 22
עם בזוזו ושסוי הפח בחורים כלם ובברתי כלאים
החבאו היו לבז ואין מציל משסה ואין אמר השב:
מי בכם יאזין זאת יקשיב וישמע לאחור: מי נתן 23 24
למשוטה קרי למשוטה יעקב וישראל לבזים הלוא יהוה זוחטאנו
לו ולא אבו בדרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו: וישפך כה
עליו חמה אפו ועזוז מלחמה ותלהטרו מסביב ולא
ידעו ותבער בו ולא ישיש על לב: קמץ בוק

ועתה כה אמר יהוה בראי יעקב מנא
ויצרך ישראל אל תירא כי גאלתיך קראתי בשמך לי
אתה: כי תעבר במים אתך אני ובנהרות לא
ישטפוך כי תלך במור איש לא תקוה ולהבה לא
תבער

Cap. XLIII
Deus Re-
demtor &
Sanctus
Israëlis
consolatur
populum
suum, dif

קפא

ceptat contra Gentes, seque solum & unicum esse Deum contendit; ipsique etiam populo suo ignaviam in cultu suo exprobrat.

3 תבער בך: כי אני יהוה אלהיך קדוש ישראל מושיעך
 4 נתתי כפרך מצרים כושוסבא תחתיה: מאשר יקרה
 בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן ארס תחתיה ולאמים
 ה תחת נפשך: אל תירא כי אתה אני ממזרח אביא
 6 זרעך וממערב אקבצך: אמר לצפון תנו ולתימן אל
 7 תכלאי הביאי בני מרחוק ובנותי מקצה הארץ: כל
 הנקרא בשמי ולכבודי בראתי יצרתיו אף עשיתיו:
 8 הוציא עם עור ועינים יש וחרשים ואזנים למו: כל
 הגוים נקבצו יחדו ויאספו לאמים מי בהם יגיד זאת
 וראשנות ישמענו יתנו עדיהם ויצדקו וישמעו ויאמרו
 9 יאמת: אתם עדי נאם יהוה ועבדי אשר בחרתי למען
 תדעו ותאמינו ליותבינו כי אני הוא לפני לא ינוצד
 11 אל ואחרי לא יהיה: אנכי אנכי יהוה
 12 ואין מבלעדי מושיע: אנכי הגדתי והושעתיה והשמעתיה
 13 ואין בכס זר ואתם עדי נאם יהוה ואני אל: גם מיום
 אני הוא ואין מדי מציל אפעל ומי ישיבנה:
 14 כה אמר יהוה גאלכם קדוש
 ישראל למענכם שלחתי כבלה והורדתי בריחים
 15 כלם וכשדים באנזיות רנתם: אני יהוה
 קדושכם בורא ישראל מלככם:
 16 כה אמר יהוה הנותן
 17 בים דרך ובמים עזים נתיבך: המוציא
 רכב וסוס חיל ועזו יחדו ישכבו בל
 18 יקומו דעכו בפשתה כבו: אל תזכרו ראשנות
 19 וקדמניות אל תתבננו: הנני עשה חדשה
 קמץ ב'ק עתה תצמח הלוא תדעורה אף אשים במדבר דרך
 כ בישומן נהרות: תכבדני חית השדה תנים ובנות יענה
 כי נתתי במדבר מים נהרות בישומן להשקות עמי
 בחירי

22 21 בחירי : עם זר יצרת לי תהלתי ספרו : ולא אתי 21
 קראת יעקב כי יגעת בי ישראל : לא הביאת לי שם 23
 עלתיך וזכתיך לא כבודתני לא העבדתיך במנחה ולא
 הוגעתך בלבונה : לא קניתי לי בכסף קנה וחלב 24
 זכתיך לא הרויתני אך העבדתני בחטאותיך הוגעתני
 בעונתיך : אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני כה
 וחטאתיך לא אזכר : הזכירני נשפטה יחד ספר אתה 26
 למען תצדק : אביך הראשון חטא ומליצך פשעו בי : 27
 ואחלל שרי קדש ואתננה להרס יעקב וישראל 28

ועתה שמע יעקב עבדי **מד** לגדופים : Cap. XLIV.

2 וישראל בחרתי בו : כה אמר יהוה עשך ויצרך מבטן 2
 יצרך אל תירא עבדי יעקב וישרון בחרתי בו : כי 3
 אצק מים על צמאונזלים על יבשה אצק רוחי על
 זרעך וברכתי על צאצאיך : וצמחו בבין חציר 4
 בערבים על יבלי מים : זה אמר יהוה אני וזה יקרא ה
 בשם יעקב וזה יכתבירו ליהוה ובשם ישראל יכנה :
 כה אמר יהוה מלך ישראל וגאלו יהוה צבאות 6
 אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים : ומי כמוני 7
 יקרא ויגידה ויערכה לי משומי עם עולם ואתיות
 ואשר תבאנה גידו למו : אל תפחדו ואל תרהו הלוא 8
 מאז השמעתך והגדתי ואתם עדי הוש אלוה מבלעדי
 ואין צור בלידעת : יצרי פסל פלס תהו וחמודיהם 9
 בל יועילו ועדיהם המה בל יראו ובל ידעו למען נקור עליו
 יבשו : מי יצר אל ופסל נסך לבלתי הועיל : הן בל י 11
 חבריו יבשו וחרשים המה מאדם יתקבצו כלם יעמדו
 יפחדו יבשו יחד : חרש ברזל מעצר ופעל בפחם 12
 ובמקבורת יצרהו ופעלהו בזרוע כהו גם רעבו ואין
 כח לא שתה מיסועף : חרש עצים נטה קו יתארהו 13

Iterum Dominus per Prophetam amico blandoque sermone Populum suum consolatur, asserit sibi veram divinitatem, perstringit idolorum cultum. Rursumque de liberanda Zione agit; atque istud veluti manifesta re comprobaturus, jam ipsum illum, cujus manu Populum reduclurus erat, Cyrum proprio nomine compellat.

בשרד

בשר יעשהו במקצעות ובמחוגה יתארהו ויעשהו
 14 כתבנית איש כתפארת אדם לשבת בית : לכת-
 לו ארזים ויקח תרזה ואלון ויאמץ לו בעצי יער נטע
 15 וזרעו ויגשם יגדל : והיה לאדם לבער ויקח מהסוים נון ועירא
 אף ישיק ואפרה לחם אף יפעל אל וישתחו עשהו קמץ בוק
 16 פסל ויסגד למו : חציו שרף במראש על חציו בשר
 יאכל יצלה צליו וישבע אף יחם ויאמר האח חמותי
 17 ראיתי אור : ושאריתו לאל עשה לפסלו יסגוד לו יחיד
 וישתחו ויתפלל אליו ויאמר הצילני כי אלי אתה :
 18 לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות עיניהם מה שכיל
 19 לבתם : ולא ישיב אל לבו ולא דעת ולא תבונה
 לאמר חציו שרפתי במראש ואף אפיתי על גחליו
 לחם יצלה בשר ואכל ויתרו לתועבה אעשה לכול
 כ עין אסגוד : רעה אפר לב הותל הטוה ולא יציל את-
 21 נפשו ולא יאמר הלו אשקר בימיני : זכר אלה
 יעקב וישראל כי עבדי אתה יצרתך עבד לי אתה
 22 ישראל לא תנשני מחיתי כעב פשעך וכענן חטאתך
 23 שובת אלי כי גאלתיך : רנו שמים כי עשה יהוה הריעו
 תחתיות ארץ פצחו הרים רנה יער וכל עץ בו כי גאל
 24 יהוה יעקב וישראל יתפאר : כה אמר יהוה גאלך ער-כאן
 ויצרך מבטן אנכי יהוה עשה כל נטה שמים לבדי רקע
 כה הארץ מאתי : מפר אתות בדיסוקסמים יהולל משיב מאתי קרי
 26 חכמים אחור ודעתם יסכל : מקים דבר עבדו ועצת
 מלאכיו ישרים האמר לירושלם תושב ולערי יהודה קמץ ברביע
 27 תבנינה וחרבותיה אקומם : האמר לצולה חרבי
 28 ונהרתך אוביש : האמר לכורש רעי וכל חפצי שלם
מה ולאמר לירושלם תבנה והיכל תוסד : כה
 אמר יהוה למשיחו לכורש אשר החזקתי בימינו לרר
 לפניו

Cap. XLV.
 De Cyro,
 Perfarum
 Rege, porro

agitur,
quem Deus
ipse voluti
presentem
compellat:
rursumque
contra cul-
tores idolo-
rum dispu-
tat.

לפניו גוים ומתני מלכים אפתח לפתח לפניו דלתים
 ושערים לא יסגרו: אני לפניך אלה וחדורים אושר ^{2 איסר ק}
 דלתות נחושה אשבר וברחי ברזל אנדע: ונתתי לך ³
 אוצרות חשך ומטמני מסתרים למען תדע כי אני יהוה
 הקורא בשמך אלהי ישראל: למען עבדי יעקב ⁴
 וישראל בחירי ואקרא לך בשמך אכנה ולא ידעתני:
 אני יהוה ואין עוד זולתי אין אלהים אאורך ולא ⁵
 ידעתני: למען ידעו ממזרח שמש וממערבה כי אפס ⁶
 בלעדי אני יהוה ואין עוד: יוצר אור ובורא חשך עשה ⁷
 שלום ובורא רע אני יהוה עשה כל אלה:
 הרעיפו שמים ממעל ושחקים יזרו ⁸
 צדק תפתח ארץ ויפרו ישע וצדקה תצמיח יחד אני
 יהוה בראתיו: הוי רב ארת יצרו ⁹
 חרש את חרשי אדמה היאמר חמר ליצרו מה תעשה
 ופעלך איך ידים לו: הוי אמר לאבי
 מה תוליד ולאשה מה תחילין: כה אמר ¹¹
 יהוה קרוש ישראל ויוצרו האתיות שאלוני על בני
 ועל פעל ידי תצוני: אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה ¹²
 בראתי אני ידי נטו שמים וכל צבאם צויתי: אנכי ¹³
 העירתיהו בצדק וכל דרכיו אישר הוא יבנה עירי
 וגלותי ישלח לא במחיר ולא בשחד אמר יהוה
 צבאות: כה אמר יהוה יגיע מצרים ¹⁴
 וסחר כוש וסבאים אנשי מדה עליך יעברו ולך יהיו
 אחריד ילכו בזקים יעברו ואליד ישתחוו אליך יתפללו
 אך בך אלו אין עוד אפס אלהים: אכן אתה אל ¹⁵
 מסתתר אלהי ישראל מושיע: בושו וגם נכלמו כלם ¹⁶
 יחדו הלכו בפלמה חרשי צירים: ישראל נושע ביהוה ¹⁷
 תשועה עולמים לא תבשו ולא תכלמו עד עולמי

אלהים ואפס כמוני: מגיד מראשית אחרית ומקדם
אשר לא נעשו אמר עצתי תקום וכל חפצי אעשה:

קרי קרי קרי ממזרח עיט מארץ מרחק איש עצרתו אף 11
דברתי אף אביאנה יצרתי אף אעשנה:

שמעו אלי אבירי לב הרחוקים מצדקה: 12

קרבתי צדקתי לא תרחקות שועתי לא תאחר ונתתי 13

בציון תשועה לישראל תפארת: רדיו ושבי על עפר מוא
בתולת בת ככל שבי לארץ אין כפסא בת כשדים כי

Cap. XLVII.
Consilium
Dei de e-
vertendâ
Babylone,
in quâ Dei
Populus
veluti du-
ro carcere
conclusus
fuerat.

לא תוסיפי יקראוך רכה ועננה: קח ירחים וטחני 2 מלרע
קמח גלי צמתך חשפי שבל גלי שוק עברי נהרות:

תגל ערותך גם תראה חרפתך נקם אקח ולא אפגע 3 קמץ
בך 4 גאלנו יהוה צבאות שמו:

קרו ישראל: שבי רומס ובי בחשך בת פשדים כיה
לא תוסיפי יקראוך גברת ממלכות: קצפתי על 6 מלרע

עמי חללתי נחלתי ואתנם בידך לא שמרת להם
רחמים על זקן הכבודת עלך מאד: ותאמרי לעולם 7

אהיה גברת עד לא שמרת אלה על לבך לא זכרת
אחריתה: ועתה שמעי זאת עדינה 8

הישבת לבטח האמרה בלבכה אני ואפסי עוד לא
אשב אלמנה ולא אדע שכול: ותבאנה לך שתי 9

אלה רגע ביום אחר שכול ואלמן כתמם באו עליך
ברב כשפך בעצמת חבריך מאד: ותבטחי ברעתך 10

אמרת אין ראני חכמתך ודעתך היא שוכבתך
ותאמרי בלבך אני ואפסי עוד: ובא עליך רעה לא 11

תדעי שחרה ותפל עליך הוה לא תוכלי כפרה ותבא
עליך פתאום שארה לא תדעי: עמדי נא בחבריך 12

וברב כשפך באשר ינעת מנעוריך אולי תוכלי הועיל
אולי תערוצי: גלאת ברב עצתך יעמדו נאו וישעך 13

הברו

הכרי קרי הברו שמים החזים בכוכבים מודיעים לחדשים מאשר
 14 יבאו עליך: הנה היו בקש אש שרפתם לא יצילו את
 נפשם מיד להבה אין גחלת לחמם אור לשבת נגדו:
 15 כן היר לך אשר יגעת סחרך מנעורך איש לעברו

Cap. XLVIII
 Vehementis
 objurgat
 Irael, qui
 tum, re
 ipsa dege-
 ner, titulo,
 quem gere-
 bat, indi-
 gnus erat.
 Cateris au-
 tem miseri-
 cordiam &
 prospera
 omnia sese
 exhibitu-
 rum polli-
 cetur.

מח תעו אין מושיעך: שמעו זאת בית יעקב

הנקראים בשם ישראל וממי יהודה יצאו הנשבעים
 בשם יהודה ובאלהי ישראל יזכירו לא באמת ולא
 בצדקה: כי מעיר הקדש נקראו ועל אלהי ישראל
 3 נסמכו יהוה צבאות שמו: הראשנות

מאז הנדתי ומפי יצאו ואשמיעם פתאם עשיתי

4 ותבאנה: מדעתי כי קשה אתה וגיד ברזל ערפך

הומצחק נחושה: ואגיד לך מאז בטרם תבוא השמעתך

6 פן תאמר עצי עשם ופסלי ונסכי צום: שמעת חזה

כלה ואתם הלוא תגידו השמעתך חדשות מערתה

7 ונצרות ולא ידעתם: עתה נבראו ולא מאז ולפני יום

8 ולא שמעתם פן תאמר הנה ידעתי: גם לא שמעת

גם לא ידעת גם מאז לא פתחה אזנה כי ידעתי בגוד

9 תבגוד ופשע מבטן קרא לך: למען שמי אאריך אפי

ותהלתי אחטם לך לבלתי הכריתך: הנה צרפתך

11 ולא בכסף בחרתך בכור עני: למעני למעני אעשה

כי איה יחל וכבודי לאחר לא אתן:

12 שמע אלי יעקב וישראל מקראי אני הוה אני

13 ראשון אף אני אחרון: אף די יסדה ארץ וימיני טפחה

14 שמים קרא אני אליהם יעמדו יחדו: הקבצו כלכם

ושמעו מי בהם הגיד את אלה יהוה אהבו עשה חפצו

15 כבכל וזרעו כשדים: אני אני דברתי אף קראתיו

16 הבאתיו והצליח דרכו: קרבו אלי שמעו זאת לא

מראש בסתר דברתי מעת היותה שם אני ועתה אדני

17 יהוה שלחני ורוחו: כה אמר יהוה גאל ישראל
 קדוש ישראל אני יהוה אלהיך מלמדך לחועל
 18 מדריכה בדרך תלך: לוא הקשבת למצותי ויהי כנהר
 19 שלומך וצדקתך כגליהים: ויהי כחול זרעך וצאצאי
 מעדך כמענותיו לא יכרת ולא ישמר שמו מלפני:

צאו מבבל ברחו מכשדים בקול רנה רנה הגידו כ
 והשמיעו זאת הוציאנה ער קצה הארץ אמרו גאל
 יהוה עבדו יעקב: ולא צמאו בחרבורת חוליכם מים
 22 מצור הזיל למו ויבקע צור ויזבו מים: אין שלום אמר

יהוה לרשעים: שמעו אלים אלי והקשיבו מט

Cap. XLIX
 Messiam
 loquentem
 inducit
 Propheta:
 nec Israe-
 lem tan-
 tum, sed
 transmari-
 nos quoque
 & exteros
 populos
 compellan-
 tem, ac
 utrisque
 salutem,
 salutaria-
 que omnia
 offerentem.

לאמים מרחוק יהוה מבטן קראני ממעי אמי הזכיר
 שמי: וישם פי כחרב חדה בצל ידו החביאני וישמני
 2 לחץ בדור באשפתו הסתירני: ויאמר לי עבדי אתה
 3 ישראל אשר בך אתפאר: ואני אמרת לריק יגעתי
 4 לתהו והבל כחי כליתי אכן משפטי ארת יהוה
 ופעלתי את אלהי: ועתה אמר יהוה ה

יצרי מבטן לעבד לו לשובב יעקב אליו וישראל לא קרי
 6 יאסף ואכבר בעיני יהוה ואלהי היה עמי: ויאמר
 נקל מהיותך לי עבד להקים את שבטי יעקב
 ונצירי ישראל להשיב ונתתיך לאור גוים להיות ונצורו קרי
 ישועתי ער קצה הארץ:

7 כה אמר יהוה גאל ישראל קדושו לבזה
 נפש למתעב גוי לעבד משלים מלכים יראו וקמו שרים
 וישתחוו למען יהוה אשר נאמן קדש ישראל ויבחרך:
 8 כה אמר יהוה בעת רצון עניתך וביום
 ישועה עזרתך ואצרך ואתנך לברית עם להקים ארץ
 להנחיל נחלות שממות: לאמר לאסורים צאו לאשר
 בחשך הגלו על דרכים ירעו ובכל שפיים מרעיתם:

לא

לא ירעבו ולא יצמאו ולא יכם שרב ושמש כי מרחמם
 14 ינהגם ועל מבועי מים ינהלם : ושמתי כל הרי לדרך
 12 ומסלתי ירמון : הנה אלה מרחוק באו והנה אלה
 13 מצפון ומים ואלה מארץ סיניס : רנו שמים וגילי ארץ קמץ ב'ק
 ופצחו ק יפצחו הרים רנה כי נחם יהוה עמו ועניו ירחם :

14 ותאמר ציון עזבני יהוה ואדני שכחני : הפטרה עקב

טו התשכח אשר עולה מרחם בן כטנה גם אלה
 16 תשכחנה ואנכי לא אשכחך : הן על כפיים חקתיך
 17 חזמתיך נגדי תמיד : מהרו בניך מהרסך ומחריביך
 18 ממך יצאו : שאי סביב עיני וראי כלם נקבצו באר
 לך חי אני נאם יהוה כי כלם בערי תלבשי ותקשרים
 19 ככלה : כי חרבתך ושממתיך וארץ הרפתך כי עתה
 כ תצרי מיושב ורחקו מבלעך : עוד יאמרו באזניך בני
 21 שכליך צר לי המקום גשה לי ואשבה : ואמרת בלבבך
 מילד לי את אלה ואני שכולה וגלמודה גלה וסורה
 ואלה מי גדל הן אני נשארתי לבדי אלה איפה הם :
 22 כה אמר אדני יהוה הנה אשא אל גוים ירי
 ואל עמים ארים נסי והביאו בניך בחצן ובנתיך ער
 23 כתף תנשאנה : והיו מלכים אמניך ושרותיהם
 מיניקותיך אפים ארץ ישתחוו לך ועפר רגליך ילחמו
 וידעת כי אני יהוה אשר לא יבשוקי :

24 היקח מנבור מלקוח ואם שבי צדיק ימלט :

כה כי כה אמר יהוה גם שבי גבור יקח ומלקוח עריץ קמץ ב'ק
 ימלט ואת יריבך אנכי אריב ואת בניך אנכי אושיע :
 26 והאכלתי את מוניך את בשרם וכעסים דמם ישכרו
 וידעו כל בשר כי אני יהוה מושיעך וגאלך אביר

א נ יעקב : כה אמר יהוה אי זה ספר

כריתות אמכם אשר שלחתיה אומי מנושי אשר
 כד ג 3 Aaa מכרתי

Cap. L.
 Disceptat
 cum popu-
 lo suo Deus;

מכרתי אתכם לו הן בעונתיכם נמכרתם ובפשעיכם
 2 שלחה אמכם: מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה
 הקצור קצרה ידי מפרות ואם איך בי כח להציל הן
 3 בגערתי אחריב ים אשים נהרות מדבר תבאש דגתם
 מאין מיסותמת בצמא: אלביש שמים קדרות ושק
 4 אשים כסותם: ארני יהוה נתן לי לשון
 למודים לדעת לעות ארתי יעף דבר יעירי בבקר בבקר
 יעיר לי און לשמע כל מודים: ארני יהוה פתח לי און ה
 6 ואנכי לא מריתי אחור לא נסוגתי: גוי נתתי למכים
 7 ולחיי למרטים פני לא הסתרתי מכלמות ורק: וארני
 יהוה יעור לי ער: כן לא נבלמתי על כן שמתתי פני
 8 בחלמיש וארע כי לא אבוש: קרוב מצדיקי מי יריב
 אתי נעמדה יחד מי בעל משפטי יגש אלי: הן ארני
 יהוה יעור לי מי הוא ירשיעני הן כלם כבגד יבלו עש
 9 יאכלם: מי בכם ירא יהוה שמע בקול י
 עבדו אשר הלך חשכים ואין נגה לו יבטח בשם יהוה
 11 וישען באלהיו: הן כלכם קדחי אש מאורי זיקות לכוי
 באור אשכם ובזיקות בערתם מיד היתה זאת לכם
 למעצבה תשכבון: שמעו אלי רדפי נא

atque ab ipso divor-
 tui tabulis
 ironice pe-
 titis, sola
 ejus pec-
 cata cau-
 sam esse af-
 ferit, cur
 ipsum in
 manus
 gentium
 tradiderit:
 porro au-
 tem eos li-
 berationem
 sperare,
 atque in
 sese confide-
 re jubet.

Cap. LI.
 Alloquitur
 pios in Po-
 pulo, eos-
 que, ne et
 hi quoque
 sese desertos
 conqueran-
 tur, ad-
 hortatur,
 et promif-
 sione resti-
 tuenda
 Zionis con-
 solatur.

4 ער טאן
 דגש אחר
 שורק

הארץ

הארץ מתחת כיר שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד
 התבלה וישביה כמורכן ימותון וישועתי לעולם תהיה
 7 וצדקתי לא תחת : שמעו אלי יודעי
 צדק עם תורתי בלבם אל תיראו הרפת אנוש
 8 ומגדפתם אל תחתו : כי כבגד יאכלם עש וכצמר
 יאכלם סס וצדקתי לעולם תהיה וישועתי לדור דורים :
 9 עורי עורי לבשי עז זרוע יהוה עורי
 כימי קדם דורות עולמים הלוא את היא המחצבת
 רהב מחוללת תנין : הלוא את היא המחרבתיים
 מי תהום רבה השמה מעמקיים הרך לעבר גאולים :
 11 ופרווי יהוה ישוכן ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על
 ראשם ששון ושמחה שיגון נסויגון ואנחה :

12 אנכי אנכי הוא מנחמכם מיראת ותיראי הפטרה
 שופטים

13 מאנושימות ומכך אדם חציר ינתן : ותשכח יהוה

הא' בקמץ עשך נוטרה שמים ויסר ארץ ותפחד תמיד כל היום

מפני חמת המציק כאשר כונן להשחית ואיה חמת

14 המציק : מהר צעה להפתחולא ימות לשחת ולא

טו יחסר לחמו : ואנכי יהוה אלהיך רגעהיסי ויהמו גליו

16 יהוה צבאות שמו : ואשם דברי בפיה ובצל ידי כסיתך

קמץ ב' ק' לנטע שמים וליסר ארץ ולאמר לציון עמי אתה :

17 התעוררי התעוררי קומי ירושלים

אשר שתית מיד יהוה את כוס חמתו ארת קבעת כוס

18 התרעלה שתית מצית : איך מנהל לה מכל בניסיר לה

19 ואיך מחזיק בידה מכל בניס גדלה : שתים הנה

קראתיך מינווד לך השד והשבר והרעב וההרב מי

כ אנחמך : בניך עלפו שכבו בראש כל חוצות כתוא

21 מכמר המלאים חמת יהוה גערת אלהיך : לכן שמעתי

נא זאת עניה ושכרת ולא מיין :

22 כה אמר ארנך יהוה ואלהיך יריב עמו
הנה לקחתי מידך את כוס התועלה את
קבעת כוס חמרי לא תוסיפי לשתותה עוד
ושמתיה ביד מונך אשר אמרו לנפשך שחי ונעברה

עורי נבא

ותשימי כארץ גוד וכחוזן לעברים:
עורי לבשי עורך ציון לבשי בגדי תפארתך ירושלם
עיר הקדשכי לא יוסיף יבא בך עוד ערל וטמא:

23 התנערי מעפר קומי שבי ירושלם התפתחו מוסרי² החמחמי
צוארך שביה בת ציון: פיתה אמריהוה³ קרי

חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו: פיתה⁴

אמר אדני יהוה מצרים ירד עמי בראשנה לגור שם
ואשור באפס עשקו: ועתה מה לי פה נאם יהוה כיה

לקח עמי חנם משל יהוה נאם יהוה ותמיד כל^{מסליו ק}

היום שמי מנאין: לכן דע עמי שמי לכן ביום זהוא⁶

כיה אני הוא המדבר הנני: מה נאוו על⁷

ההרים רגלי מבשר משמיע שלום מבשר טוב משמיע

ימעה אמר לציון מלך אלהיך: קול צפףך נשאוקול⁸

יהדו ירגנו כי עין בעין יראו בשוכ יהוה ציון: פצחו⁹

רגנו יחדו חרבות ירושלם כי נחם יהוה עמו נאל

ירושלם: חשף יהוה את זרוע קדשו לעיני כל הגוים

וראו כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו: קמז בו^ק

11 סורו סורו צאו משם טמא אל תגעו צאו

12 מתוכה הברו נשאי כלי יהוה: כי לא בחפזון תצאו

ובכזוסה לא תלכו כי הלך לפניכם יהוה ומאספכם

13 אלהי ישראל: הנה ישביל עבדי ירום

14 ונשא וגבה מאד: כאשר שממו עליך רבים כן משחת

מאיש מראהו ותארו מכני אדם: כן יזה גוים רבים עליו טו

יקפצו מלכים פיהם כי אשר לא ספר להם ראו ואשר

לא

Cap. LII.
Fufius edificavit Pro-
pheta que
proximo
capite de
restitutione
Israëlis va-
ticipinatus
erat; jam-
que ipsum
adventum
Salvatoris,
instar pre-
conis, pro-
mulgans,
Zioni velu-
ti presen-
tem osten-
dit Regem
suum.

Cap. LIII. Inducitur servus Dei innocentissimus, & ab hominibus ut peccator existimatus, doloribus afflictus, plagis & laboribus ad mortem usque perductus: ac imprimis magnifice primo humilis, tum gloriosus ipsius fatus describitur.

א נַגְלָה לֹא שָׁמְעוּ הַתְּבוּנוֹנוּ: מִי־הָאָמֶן לִשְׁמַעְתָּנוּ וּוְרוּעֵי־הַזֶּהֶר
 2 עַל־מִי־נִגְלָתָהּ: וַיַּעַל כְּיוֹנֵק לִפְנֵי וְכִשְׂרָשׁ מֵאֲרֶץ צִיָּה
 לֹא־תֵאָדָר לוֹ וְלֹא־הָדָר וְנִרְאָהוּ וְלֹא־מִרְאָה וְנִחְמַדְהוּ:
 3 נִבְזָה וְחָדַל אִישׁ־אִישׁ מִכְּאִבּוֹר וּוְרוּעֵ חֲלִי וְכִמְסַתֵּר
 4 פְּנִים מִמֶּנּוּ נִבְזָה וְלֹא־חֲשַׁבְנָהוּ: אַכֵּן חָלִינוּ הוּא נִשְׂא
 וּמְכַאֲבֵנוּ סָבֵלִים וְאֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנָהוּ נְנוּעַ מִכֵּה אֱלֹהִים
 הָ וּמַעֲנָה: וְהוּא מַחֲלֵל מִפְּשַׁעֵינוּ מִדְּכָא מַעֲוֹנוֹתֵינוּ מוֹסֵר
 6 שְׁלוֹמֵנוּ עָלֵינוּ וּבַחֲבֵרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ: כָּלֵנוּ כִּצְאָן תַּעֲיִנוּ
 7 אִישׁ לְדַרְכּוֹ פְּנֵינוּ וַיִּחַוֶּה הַפְּגִיעַ בּוֹ אֶת עֵוֹן כָּלֵנוּ: נִגְשׁ
 קמז ב' ק והוא נענדה ולא יפתח פיו כשה לטבח יוכל וכרחל
 8 לִפְנֵי גְזוּזָה נִאֲלָמָה וְלֹא־יִפְתַּח פִּי: מִעֲצָר וּמִמִּשְׁפַּט
 קמז ב' ק לקח וארת דורו מי ישוחח כי נגזר מארץ חיים מפשע
 9 עִמִּי נִנְעַלְמוּ: וַיִּתֵּן אֶת־רִשְׁעֵים קִבְרוֹ וְאֶת־עֲשִׂיר בְּמַתּוֹ
 י עַל לֹא־חַמֵּס עָשָׂה וְלֹא־מִרְמָה כִּפְּיוֹ: וַיְהוֶה חֶפְץ דְּכֹאֵו
 הַחֲלִי אִם־תִּשִּׁים אִשֶּׁם נִפְשׁוֹ רִאֵה זֵרַע אֲרֶץ יָמִים
 11 וְחֶפְץ יְהוָה בִּידוֹ יִצְלַח: מִעֲמַל נִפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׁבַּע
 בְּדַעְתּוֹ יִצְדִּיק צְדִיק עַבְדֵי לְרַבִּים וְעוֹנֵתָם הוּא יִסְבֵּל:
 12 לֵכֵן אַחֲלַק לוֹ כְּרַכִּים וְאֶת־עֲצוּמִים אַחֲלַק שִׁלָּל תַּחַת
 אֲשֶׁר הֶעֱרָה לְמוֹת נִפְשׁוֹ וְאֶת־פְּשָׁעִים נִמְנָה וְהוּא
 חֲטֵאֵי רַבִּים נִשְׂא וּלְפִשְׁעֵים יִפְגִּיעַ:

Cap. LIV. Augustissimum vaticinium de illustri erectione Regni Dei per univrsam terrarum orbem.

א נִרְאָה רֵנִי עֲקָרָה לֹא יִלְדָה פֶּצַח דְּנָה וְצִהְלִי לֹא־חֲלָה כִּי
 2 רַבִּים בְּנֵי שׁוֹמְמָה מִבְּנֵי בְעוּלָה אָמַר יְהוָה: הֲרַחֲבֵנוּ
 מְקוֹם אֲהַלְךָ וַיִּרְעוֹרַת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יִשׁוּ אֶל־חֲחֻשְׁכֵי
 3 הָאָרֶץ מִיִּתְרֶיךָ וַיִּתְדַתֶּךָ חֻזְקִי: כִּי־יִמֵּן וּשְׂמֹאל
 4 תִּפְרָצִי וּזְרַעְךָ גּוֹיִם יִירָשׁוּ וְעָרִים נִשְׁמוֹת וְיָשִׁיבוּ: אֶל־
 תִּירָא כִּי־לֹא תִבּוֹשִׁי וְאֶל־תִּפְלֵמִי כִּי־לֹא תַחֲפִירִי כִּי
 בִשֵׁת עֲלוּמֶיךָ תִּשְׁכַּח וְחִרְפַת אֲלִמְנוֹתֶיךָ לֹא רִזְבְּדִי
 הָ עוֹד: כִּי־בְעֵלֶיךָ עֲשִׂיךָ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ וְגֵאֲלֶךָ קְדוֹשׁ
 יִשְׂרָאֵל

הפטרות 2 נח ונס הפטרות כי חצא קמז ב' ק

6 ישראל אלהי כל הארץ יקרא: כי כאשר עזובה
 ועצובת רוח קראך יהוה ואשת נעורים כי תמאס אמר
 אלהיך: ברגע קטן עזבתך וברחמים גדולים אקבצך: 7
 בשצף קצף הסתרתני פני רגע ממך ובחסר עולם 8
 רחמתך אמר גאלך יהוה: כי מי נח 9
 זאת לי אשר נשבעתי מעבר מינח עור על הארץ כן
 נשבעתי מקצף עליך ומגער בך: כי ההרים ימושו
 והגבעות תמוטנה וחסדי מאתך לא ימושו וברית
 שלומי לא תמוט אמר מרחמך יהוה: עניה עכ 11

סערה לא נחמה הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך
 ויסדתך בפפירים: ושמתי כרכר שמשתיך ושעריך 12
 לאבני אקדח וכל גבולך לאבני חפץ: וכל בניך למורי 13
 יהוה ורכ שלום בניך: בצדקה תכונני רחמי מעשק כי 14
 לא תיראי וממחתה כי לא תקרב אליך: הן גור גור 15
 אפס מאותי מיגר אתך עליך יפול: הן אנכי בראתי 16
 חרש נפח באש פחם ומוציא כלי למעשהו ואנכי
 בראתי משחית לחבל: כל כלי יוצר עליך לא יצלח 17
 וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעו זאת נחלת
 עבדי יהוה וצדקתם מאתי נאם יהוה:

המטרת וזה

Cap. LV.
 Inuitantur
 omnes ad
 ubertatem
 gratia in
 Servatore
 parata am-
 plecten-
 dam, ad-
 monentur-
 que officii,
 ut, negle-
 ctis propriis
 studiis &
 viis, Ipsi
 sese velanti
 tradant.

הוי כל צמא לכו למים ואשר אין לו כסף נהא
 לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר
 יין וחלב: למה תשקלו כסף בלוא לחם ויגיעכם 2
 בלוא לשבעה שמעו שמעו אלי ואכלו טוב ותתענג
 בדשן נפשכם: הטן אזנכם ולכו אלי שמעו ותחי 3
 נפשכם ואכרתה לכם ברית עולם חסדי דוד
 הנאמנים: הן עד לאומים נתתיו נגיד ומצוה לאמים: 4
 הן גוי לא תרע תקרא וגוי לא ידעוך אליך ירוצו למען ה
 יהוה אלהיך ולקדוש ישראל כי פארך:

דנש
אחד
סורף

ער כאן

דרשו

6 דרשו יהוה בהמצאו קראוהו כהיותו קרוב :
 7 יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל יהוה
 8 וירחמנו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח : כי לא
 מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאם יהוה :
 9 כי גבהו שמים מארץ בן גבהו דרכי מדרכיכם
 י ומחשבותי ממחשבותיכם : כי כאשר ירד הנשסוה שלג
 מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ
 11 והולידה והצמיחה ונתן זרע לזרע ולחם לאכל : בן
 יהיה דרכי אשר יצא מפיל לא ישוב אלי ריקם כי אם
 12 עשה את אשר חפצתי והצליח אשר שלחתי : כי
 בשמחה תצאו ובשלוט תוכלון ההרים והגבעות
 13 יפצחו לפניכם רנה וכל עצי השדה ימחאו כף : תחת

והח קרי הנעצוץ יעלה ברש תחת הסרפר יעלה הרס והיה פתח באתנה

א נן ליהוה לשם לאות עולם לא יכרת : כה

Cap. LVI.
 Exigit a
 populo
 istius tem-
 poris, ut
 vero amore
 & fide in
 Deum resi-
 piscant, &
 relictis re-
 bus aliis,
 Ipsius salu-
 tem, justi-
 tiam &
 pacem uni-
 ce quarant.
 Cacos vero
 & perfidos
 pastores
 graviter
 accusat.

אמר יהוה שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה
 2 ישועתי לבוא וצדקתי להגלות : אשרי אנוש יעשה
 זאת ובן אדם יחזיק בה שמר שבת מחללו ושמר ידו
 3 מעשות כל רע : ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל יהוה
 לאמר הברל יברילני יהוה מעל עמו ואל יאמר הסרים
 4 הן אני עין יבש : כי כה אמר יהוה
 לסרים אשר ישמרו את שבתותי ובהרו באשר
 ה חפצתי ומחזיקים בכריתי : ונתתי להם כביתי וכחומתי
 ידושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא
 6 יכרת : ובני הנכר הנלוים על יהוה
 לשרתו ולאהבה את שם יהוה להיות לו לעבדים כל
 7 שמר שבת מחללו ומחזיקים בכריתי : והביאותים
 אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי עולתיהם
 וזבחהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא
 לכל

8 לכל העמים: נאם אדני יהוה מקבץ נרחי ישראל
 9 עוד אקבץ עליו לנקבציו: כל חיתו שדי אתיו לאכל
 צפו עורם כלם י צ' רבתי
 כל חיתו ביער:
 לא ידעו כלם כלבים אלמים לא יוכלו לנבח הזים
 שכבים אהבי לנום: והכלבים עזי נפש לא ידעו
 שבערה והמה רעים לא ידעו הבין כלם לדרכם פנו
 איש לבצעו מקצהו: אתיו אקחה זין ונסבאה שכר
 והיה כזה יום מחר גדול יתר מאד: הצדיק אבד ואין נח א
 איש שם על לב ואנשי חסד נאספים באין מבין כיר קמץ בוק
 מפני הרעה נאסף הצדיק: יבוא שלום ינוחו על
 משכבותם הלך נכחו: ואתם קרבו
 הנה בני עננה זרע מנאף ותזנה: על מי תתענגו על
 מי תרחיבו פה תאריכו לשון הלוא אתם ילדי פשע
 זרע שקר: הנחמים באלים תחת כל עין רענן שחטי ה
 הילדים בנחלים תחת סעפי הסלעים: בחלקי נחל
 חלקה הם הם גורלך גם להם שפכת נסד העליות
 מנחה העל אלה אנחם: על הרגבה ונשא שמת
 משפכך גם שם עלית לזבח זבח: ואחר הדלת
 ורהמוזה שמת זכרונך כי מאתי גלית ותעלי הרחבת
 משכבך ותכרת לך מהם אהבת משכבם יד חזית:
 ותשרי למלך בשמן ותרכי דקחך ותשליחי צדיך ער
 מרחוקות שפילי ער שאול: ברב דרכך יגעת לא
 אמרת נואש חית ידך מצאת על כן לא חלית: ואת
 מי דאנת ותיראי כי תכזבי ואותי לא זכרת לא שמת
 על לבך הלא אני מחשבה ומעולם ואותי לא תיראי:
 אני אניד צדקתך ואת מעשיך ולא יזעלך: בזעקך
 יצילך קבוציך ואת כלם ישארו חיקה הכל ותחוסה
 בי נחל ארץ וירש הר קרשי: ואמר סלו סלו פנר
 הפטרה יום כבוד

Cap. LVII.
 Castigat
 fociordiam
 populi: Et
 prapicue
 falsam Ec-
 clefiam ac
 magna Me-
 retricis fi-
 lios objur-
 gat, ac
 idololatria,
 sevitie,
 multorum-
 que alio-
 rum crimi-
 num reos
 agit.

טו דרך הרימו מכשול מדרך עמי: כי כה אמר

רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת

דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב

נדבאים: כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף כי דוח

מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי: בעון בצעו קצפתי

ואכהו הסתר ואקצוף וילך שוכב בדרך לבו: דרכיו

ראיתי וארפאהו ואנחהו ואשלם נחמים לו ולאבליו:

בוראנוב שפתים שלום: שלום לרחוק ולקרוב אמר

כ יהוה ורפאתיו: והרשעים כים נגרש כי השקט לא יוכל

ניג' ק' 21 ויגרשו מימיו רפש וטיט: אין שלום אמר אלהי

אנה לרשעים: קרא בגרון אל תתשך כשופר

הרם קולך והגד לעמי פשעם ולבית יעקב חטאתם:

ואותי יום יום ידרשון ודעת דרכי יחפצון כגוי אשר

צדקה עשה ומשפט אלהיו לא עזב ישאלוני משפטי

צדק קרבת אלהים יחפצון: למח צמנו ולא ראית ענינו

נפשנו ולא תדע הן ביום צמכם תמצאו חפץ וכל

עצביכם תנגשו: הן לריב ומצה תצומו ולהכות באגרונף

ה רשע לא תצומו ביום להשמיע במרום קולכם: הכזה

יהיה צום אבחרהו יום ענורו אדם נפשו הלכה כאגמן

ראשו ושק ואפר יציע הלזה תקרא צום ויום רצון

ליהוה: הלוא זה צום אבחרהו פתח חרצבות רשע

התר אגדות מוטה ושלח רצוצים חפשים וכל מוטה

תנתקו: הלוא פרס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא

בית כיה תראה ערס וכסיתו ומבשרך לא תתעלם:

אזיבקע כשחר אורך וארכתך מהרה תצמח ויהלך

לפניך צדקה כבוד יהוה יאספה: אז תקרא ויהוה יענה

תשוע ויאמר הנני אם תסיר מתוכך מוטה שלח אצבע

יודבר און: ותפק לרעב נפשך ונפשנענה תשביע וזרח

בחשך

Cap. LVIII
Populum
hypocriteos
arguit, &
quod fal-
sam viam
justitie
quasi ve-
rint, in-
cu-
sat: atque
docet quod-
nam Deo
placens
Sabbatum
ac jejunium
sit.

הצ' בדש

11 בחשך אורך ואפלתך בצהרים : ונחך יהורא תמיד
 והשביע בצחצחות נפשך ועצמתך יחליץ והיית כגן
 12 דוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו : ובנו ממך
 חרבות עולם מוסרי דור ודור תקומם וקרא לך גדר
 13 פריץ משובב נתיבות לשבת : אם תשיב משבת רגלך
 עשות חפצך ביום קדש וקראת לשבת ענג לקדוש
 יהיה מכבד וכבודו מעשורת דרכך ממצוא חפצך
 14 ודבר דבר : אז תתענג על יהוה והרפכתך על במותי
 ארץ והאכלתך נחלת יעקב אביך כי פי יהוה דבר :

יחיר

הן לא קצרה ידי יהוה מהושיע ולא כברה נט

אזנו משמוע : כי אם עונותיכם היו מבדילים בינכם
 לבין אלהיכם וחסאותיכם הסתירו פנים מכם משמוע
 3 כי כפיכם נגאלו בדם ואצבעותיכם בעון שפתותיכם
 4 דבר שקר לשונכם עולה תהגה : איך קרא בצדק
 ואין נשפט באמונה בטוח על תהו ודבר שוא יהוה
 עמל והוליד און : כי צי צפעונו בקעו וקורי עכביש ארגוה
 האכל מביציהם ימות והזורה תבקע אפעה : קוריהם
 לא יהיו לכבוד ולא יתבסו במעשיהם מעשיהם מעשי
 7 און ופעל חמס בכפיהם : רגליהם לרע ירצו וימהרו
 לשפך דם נקי מחשבתיהם מחשבות און שר ושבר
 במסלותם : דרך שלום לא ידעו ואין משפט במעגלתם
 8 נתיבותיהם עקשו להם כל דרך בה לא ידע שלום :
 על כן רחק משפט ממנו ולא תשיגנו צדקה נקורה
 לאור והנה השך לנגחות באפלות נהלק : נגששה י
 בעורים קיר וכאין עינים נגששה כשלנו בצהרים
 11 כנשף באשמונים כמתים : נהמה כדכים כלנו
 וכיונים הנה נהגה נקורה למשפט ואין לישועה
 12 רחקה ממנו : כי רבו פשעינו נגדך ותטאוהינו
 ענתה

Cap. LIX.
 Hac concio
 similis est
 superiori :
 nam cum
 populi hy-
 pocrisin de-
 texisset,
 eos iusta
 puniri do-
 cet ; nec
 Deum,
 quod auxi-
 lium differ-
 ret, pro-
 pterea infir-
 mitatis aut
 severitatis
 nimia ac-
 cusandum
 esse osten-
 dit. In cal-
 ce Verbum
 de Messia
 repetit.

עֲנֵהוּ בְּנֵי כִי פִשְׁעֵינוּ אֲתָנוּ וְעֹנֹתֵינוּ יִדְעוּם :
 13 פֶּשַׁע וְכַחַשׁ בִּיהוָה וְנִסּוּג מֵאַחַר אֱלֹהֵינוּ דְבַר עֲשָׂק
 14 וְסִרָה הָרוּ וְהִגּוּ מִלֵּב דְּבַר שִׁקֵּר : וְהִסַּג אַחֹר מִשְׁפָּט
 וְצַדִּיקָה מִרְחוֹק תַּעֲמֹד כִּי כִשְׁלָה בְּרַחוּב אֲמַת וְנִכְחָה
 טו לֹא תֹכֵל לָבוֹא : וְתָהִי הָאֵמֶרֶת נִעְדָּרֶת וְסֹר מִרַע
 16 מִשְׁתַּלְּל וְיִרְאֵה יְהוָה וְיִרְעַב עֵינָיו כִּי אֵין מִשְׁפָּט : וְיִרְאֵה
 כִּי אֵין אִישׁ וְיִשְׁתַּוּמֶם כִּי אֵין מִפְּגִיעַ וְתוֹשֵׁעַ לוֹ זִרְעוֹ
 17 וְצַדִּיקָתוֹ הִיא סִמְכָתָהוּ : וְיִלְבַּשׁ צַדִּיקָה כִּשְׂרִין וְכוֹבֵעַ
 הַט' רַמָּה יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ וְיִלְבַּשׁ בְּגָדֵי נֶקֶם תִּלְבַּשׁתָּ וְיַעֲטֵךְ כַּמַּעֲיֵל
 18 קִנְיָאָה : כַּעַל גַּמְלוֹת כַּעַל יְשֻׁלִים חֲמָה לְצִרְיֹן גְּמוּל
 19 לְאֵיבֵיו לְאֵימֵס גְּמוּל יְשֻׁלִים : וְיִרְאוּ מִמַּעַרְבֵי אֲתָשׁ
 יְהוָה וּמִמְזֻרַח שֶׁמֶשׁ אֲתָת כְּבוֹדוֹ כִּי יָבוֹא כִנְהַר צֹר
 כ רוח יהוה נססה בו : וּבֵא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלֹשֶׁבֶי פֶּשַׁע
 21 בִּיעֲקֹב נֶאֱמַר יְהוָה : וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אֲוֹתָם אֲמַר יְהוָה
 רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבַרִי אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמּוּשׁוּ
 מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעֶךָ וּמִפִּי זִרְעֶךָ אֲמַר יְהוָה מֵעַתָּה
 אֵין וְעַד עוֹלָם : קוּמִי אוּרִי כִּי בֵא אוּרֶךָ

Cap. LX.
 De gloria
 & splendore
 Zionis
 posterioris
 temporis
 fuisse &
 veluti ex
 professo
 differit.

2 וְכָבוֹד יְהוָה עָלֶיךָ זֶרַח : כִּי הִנֵּה הַחֶשֶׁךְ יִכְסֶה אֶרֶץ
 וְעֵרְפָל לְאֻמִּים וְעַלֶיךָ יִזְרַח יְהוָה וְכָבוֹד עָלֶיךָ יִרְאֶה :
 3 וְהִלְכוּ גוֹיִם לְאוּרֶךָ וּמַלְכִים לְנִגְהַ זֶרַח : שְׂאֵי סָבִיב
 4 עֵינֶיךָ וְרֵא אֵין כֵּלִם נִקְבְּצוּ בְּאוֹרֶךָ בְּנֶיךָ מִרְחוֹק יָבִאוּ
 ה וּבִנְתֶיךָ עַל צֹר תִּאֲמַנָה : אֵין תִּרְאוּ וְנִהְרַת וּפְתַח וְרַחֲב
 לְבַבְךָ כִּי יִהְיֶה עָלֶיךָ הַמּוֹן יִסְחִיל גוֹיִם יָבִאוּ לָךְ :
 6 שְׁפַעַת גַּמְלִים תִּכְסֶּךָ בְּכָרִי מִדִּין וְעִיפָה כֵּלִם מִשְׁבֵּא
 7 יָבִאוּ זֶהָב וּלְבֹנָה יִשְׂאוּ וְתִהְיֶה יְהוָה בִּשְׂרֹו : כֵּל צֵאן
 8 יִקְבְּצוּ לָךְ אֵילֵי נְבִיזוֹת יִשְׂרָאֵל יַעֲלוּ עַל רִצּוֹן
 9 מִזְבְּחֵי וּבֵית תִּפְאָרֶתִי אֲפָאֵר : מִי אֱלֹהֵי כַעֲב תַעֲוִיפִינָה
 10 וְכוֹנֵיִם אֵל אֲרַבְתִּיהֶם : כִּי לֵילוֹ אֵיִם יִקּוּ וְאֲנִי זֶרַח
 תְּרִישִׁי

המטרה
 כי תבא

3 4

8 9

תרשיש בראשנה להביא בניך מרחוק כספם וזהבם
אתם לשם יהוה אלהיך ולקרוש ישראל כי פארך :

ובנו בני זכר חומתיך ומלכיהם ישרתונך כי בקצפי
הפיתך וברצוני רחמתיך : ופתחו שעריך תמיד יומם ¹¹

ולילה לא יסגרו להביא אליך חיל גוים ומלכיהם
גהגים : כי הגוים והממלכה אשר לא יעברוך יאברו ¹²

והגוים תרב יחרבו : כבוד הלבנון אליך יבוא פרוש ¹³
תדרו ותאשור יחרו לפאר מקום מקדשי ומקום רגלי

אכבד : והלכו אליך שחוח בני מעניך והשתחוו ער ¹⁴
כפות רגליך כל מנאציך וקראו לך עיר יהוה ציון

קרוש ישראל : תחת היותך עזובה ושנואה ואין עובר ¹⁵
ושמתיך לגאון עולם משוש דור ודור : וינקת חלב ¹⁶

גוים ושר מלכים תענקי וידעת כי אני יהוה מושיעך
וגאלך אביד יעקב : תחת הנחשת אביא זהב ותחת ¹⁷

הברזל אביא כסף ותחת העצים נחשת ותחת
האבנים ברזל ושמתי פקדתיך שלום ונגשך צדקה :

לא ישמע עוד חמס בארצך שר ושבר בגבוריך ¹⁸
וקראת ישועה חומתיך ושעריך תהלה : לא יהיה ¹⁹

לך עור רשמש לאור יומם ולגנה הירח לא יאיר לך
והיה לך יהוה לאור עולם ואלהיך לתפארתך : לא כ ²⁰

יבוא עוד שמשך וירחק לא יאסף כי יהוה יהיה לך
לאור עולם ושלמוימי אבלך : ועמד כלם צדיקים ²¹

לעולם יירשו ארץ נצר מטעו מעשרה ידי להתפאר : מטעי קר ²²
הקטן יהיה לאלף והצער לגוי עצום אני יהוה
בעתה אחישנה :

רוח אדני יהוה עלי יען משח יהוה אתי לבשר ענוים **סא**
שלחני לחבש לנשברי לב לקרא לשכויים דרוור

ולאסורים פקח קוח : לקרא שנת רצון ליהוה ויום ²
נקם

Cap. LXI.
Idem argu-
mentum
prosequitur
Propheta,
& glorio-

sum restituta & Zionis statum explicat.

3 נקם לאלהינו לנחם כל אבלים : לשום לאבלי ציון
 לתת להם פאר תחרת אפר שמן ששון תחרת אבל
 מעטה תהלה תחת רוח כהה וקרא להם אלהי הצדק
 4 מטע יהוה להתפאר : ובנו חרבות עולם שממות
 ראשנים יקוממו וחדשו ערי חרב שממות דור ודור :
 ה ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכרמיכם :
 6 ואתם כהני יהוה תקראו משרתי אלהינו יאמר לכם
 7 חיל גוים תאכלו ובכבודם תתימרו : תחרת בשתכם
 משנה וכלמה ירנו חלקם לכן בארצם משנה ירשו
 8 שמחת עולם תהיה להם : כי אני יהוה אהב משפט
 שגא גזל בעולה ונתתי פעלתם באמת וכרית עולם
 9 אכרות להם : ונודע בגוים זרעם וצאצאיהם בתוך
 העמים כל ראייהם יכירו כי הם זרע ברכ
 יהוה :

י שוש אשים ביהוה תגל נפשי באלהי כי הלב שני בגדר הפטרה נצפים
 ישע מעיל צדקה יעטני כחתן יכהן פאר וככלה תעדה
 11 כליה : כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח
 בני אדני יהוה יצמיח צדקה ותהלה נגד כל הגוים :

סב * למען ציון לא אחשה ולמען ירושלם לא אשקוט עד
 2 יצא כנגה צדקה וישועתה כלפיד יבער : וראו גוים
 צדקך וכל מלכים כבודך וקרא לך שם חדש
 3 אשר פי יהוה יקבנו : והיית עטרת תפארת ביד
 4 יחיה וצנוף מלוכה בכף אלהיך : לא יאמר לך עוד
 עזובה ולא רצה לא יאמר עוד שממה כי לך יקרא
 חפציבה ולא רצה בעולה כי חפץ יהוה בך ויאריך
 ה תבעל : כי יבעל בחור בתולה יבעלך בניד ומשוש
 6 חרונ על כל כלה ישיש עליך אלהיך : על חומתיך
 ירושלם הפקדתי שמרים כל היום וכל הלילה תמיד
 לא כה א Bbb

*Cap. LXII.
 Rursus va-
 ticinatur
 de reducen-
 da Zione,
 ejusque
 gloriam &
 felicitatem
 deprecatur,
 cunctosque
 eam exspe-
 ctare, &
 votis preci-
 busque ac-
 celerare
 jubet.*

7 לא יחשו המזכירים את יהוה אל דמי לכם: ואל
תתנודמי לו עד יבונן ועד ישים את ירושלם תהלה
8 בארץ: נשבע יהוה כי מינו ובזרוע עזו אם אתן את
דגנך עוד מאכל לאיבך ואם ישתו בני נכר תירושך
9 אשר יגעת בו: כי מאספיו יאכלו והללו את יהוה
ומקבציו ישתהו בחצרות קרשי:

עברו עברו בשערים פנו דרך העם י
סלו סלו המסלה סקלו מאבן הרימו נס על
העמים: הנה יהוה השמיע אל קצה הארץ
11 אמרו לבת ציון הנה ישעך בנה הנה שכרו
אתו ופעלתו לפניו: וקראו להם עם הקדש גאולי
12 יהוה ולך יקרא רושה עיר לא נעזבה:

מִי־זֶה בְּמַאדוֹס חֲמוּץ בְּגֵרִים סג א

מבצורה זה הרור בלבושו צעה כרב כחו אני מדבר
בצדקה רב להושיע: מדוע אדם ללבושך ובגדיך
3 כדרך כנת: פורה דרכת לבי ומעמים אין איש אתי
ואדרכם באפי וארמסם בחמתי ויו נצחם על כגדי וכל
מלבושי אנאלתי: כיום נקם בלבי ושנת גאולי באה: 4
ואביט ואין עזר ואשתומם ואין סומך ותושע לי זרעה
וחמתי היא סמכתי: ואבוס עמים באפי ואשכרם
6 בחמתי ואוריד לארץ נצחם: חסדי יהוה
7 אזכיר תהלות יהוה כעל כל אשר גמלנו יהוה ורב
שוב לבית ישראל אשר גמלם כרחמיו וכרב חסדיו:
ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע: 8
בכל צרתם לא צרו מלאך פניו הושיעם באהבתו 9 לו קיי
זבחמלתו הוא גאלם וינטלם וינשאם כל ימי עולם: ער כאן
והמה מרו ועצבו את רוח קדשו והפך להם לאויבי
הוא גלחם בם: ויזכר ימי עולם משה עמו איה 11
המעלם

Cap. LXIII
Introducitur
Dominum.
veluti Po-
puli sui
Vindicem,
rubicundam
veste, quasi
sanguine
madedat, ex
inimicorum
metropoli
prodeun-
tem: &
magna
ipsius beno-
ficia ac sa-
lutem com-
memorat.

פחה
בס"ב

המעלם מיס את רעה צאנו איה השם בקרבנו את רוח
 12 קדשו: מוליד לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים
 13 מפניהם לעשות לו שם עולם: מוליכס בתהמות כסוס
 14 במדבר לא ישלו: כבהמר בבקעה תדר רוח יהוה
 טו תניחנו כן נהגת עמך לעשות לך שם תפארת: הבט
 משמים וראה מזבול קדשך ותפארתך איה קנאתך
 16 וגבורתך המון מעד ורחמך אלי התאפקו: כי אתה
 אבינו כי אברחם לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה
 17 יהוה אבינו גאלנו מעולם שמך: למה תתענו יהוה
 מדרבך תקשיח לבנו מיראתך שוב למען עבדך
 18 שבטי נחלתך: למצער ירשו עם קדשך צרינו בוססו
 19 מקדשך: היינו מעולם לא משלת בס לא נקרא שמך
 עליהם לוא קרעת שמים ירדת מפניך הרים נזלו:

Cap. LXIV
 Orationem
 rexit ad
 Deum, gra-
 vissimis
 querelis re-
 fertam, pro
 maturanda
 redemptione
 & salu-
 te.

סד כקרח אשה מסים מים תבעה אש להודיע שמך לצריך
 2 מפניך גוים ירגזו: בעשותך נוראות לא נקוה ירדת
 3 מפניך הרים נזלו: ומעולם לא שמעו לא האזינו עין
 4 לא דאתה אלהים זולתך יעשה למחבה לו: פגעות
 ארז שש ועשה צדק כדרך יזכרוה הן אתה קצפת
 ה ונחטא בהם עולם ונושע: ונהי כטמא כלנו וכבנר
 עדים כל צדקתינו ונבל בעלה כלנו ועוננו כרוח
 6 ישאנו: ואיך קורא בשמך מתעורר להחזיק בך כי
 7 הסתרת פניך מפנו ותמוננו ביר עונינו: ועתה יהוה
 אבינו אתה אנחנו החמר ואתה יצרנו ומעשה ידך
 8 כלנו: אל תקצף יהוה עד מאד ואל לעד תזכר עון
 9 הן הבט נא עמך כלנו: ערי קדשך היו מדבר ציון
 ' מדבר היתה ירושלם שממה: בית קדשנו ותפארתנו
 אשר הלוקה אבתינו היה לשרפת אש וכל מחמדינו
 11 היה לתרבה: העל אלה תתאפק יהוה תחשה ותעננו

Cap. LXV.
Illustre va-
ticinium de
vocatione
Gentium,
earumque
cum Israële
(cujus re-
stitutio pro-
mittitur)
in unam fi-
dem colle-
ctione.

נדרשתי ללוא שאלו נמצאתי סה
 ללא בקשני אמרת הני הני אל גוי לא קרא בשמי :
 2 פרשתי ידי כל היום אל עם סורר ההלכים הדרך לא
 3 טוב אחר מחשבתיהם : העם המכעסים אתי על פני
 4 תמיד זבחים בגנות ומקטרים על הלבנים : הישבים
 בקברים ובנצורים ילעו האכלים בשר החזיר ופרק ומרק קרי
 פגלים כליהם : האמרים קרב אליך אל תגשבי כי ה
 קדשתך אלה עשן באפי אשיקרת כל היום : הנה
 כתובה לפני לא אחשה כי אם שלמתי ושלמתי על
 חיקם : עונתיכם ועונת אבותיכם יחדו אמר יהוה
 אשר קטרו על ההרים ועל הגבעות חרפוני ומדתי
 פעלתם ראשונה על חיקם : כה אמר 8 אל קרי
 יהוה כאשר ימצא התירוש באשכול ואמר אל
 תשחיתו כי ברכה בו כן אעשה למען עבדי לבלתי
 השחית הכל : והוצאתי מעקב זרע ומיהודה יורש 9
 הרי וירשנה בחירי ועבדי ישכנו שמה : והיה השרון
 לנוה צאן ועמק עבור לרביץ בקר לעמי אשר דרשוני :
 11 ואתם עזבי יהוה השכחים את הדרך קדשי הערכים לגד
 שלחן והממלאים למני מסד : ומנית אתכם לחרב 12
 וכלכם למבח תכרעו יען קראתי ולא עניתם דברתי
 ולא שמעתם ותעשו הרע בעיני ובאשר לא חפצתי
 בחרתם :
 לכן כה אמר י אדני יהוה הנה עבדי יאכלו 13
 ואתם תרעבו הנה עבדי ישרתו ואתם תצמאו
 הנה עבדי ישמחו ואתם תבשו : הנה עבדי 14
 ירנו מטוב לב ואתם תצעקו מכאב לב ומשבר
 רוח תילילו : והנחתם שמכם לשבועה לבחירי טו
 והמיתך אדני יהוה ולעבדיו יקרא שם אחר : אשר 16
 המתברך

המתברך בארץ יתברך באלהי אמן והנשבע בארץ
 ישבע באלהי אמן כי נשכחו הצרות הראשונות
 17 וכי נסתרו מעיני: כי הנני בורא שמים חדשים
 וארץ חדשה ולא תזכרנה הראשונות ולא תעלינה
 18 על לב: כי אם שישו וגילו עדי עד אשר אני בורא
 19 כי הנני בורא את ירושלם גילה ועמה משוש: וגלתי
 בירושלם וששתי בעמי ולא ישמע בה עוד קול בכי
 כ וקול זעקה: לא יהיה משם עוד עולימים וזקן אשר
 לא ימלא את ימיו כי הנער בן מאה שנה ימות
 21 והחוטא בן מאה שנה יקלל: ובנו בתים וישבו
 22 ונטעו כרמים ואכלו פרים: לא יבנו ואחר ישב לא
 ישעו ואחר יאכל כי כימי העין ימי עמי ומעשה ידיהם
 23 יבלו בחירי: לא יגעו לריק ולא ילדו לבהלה כי
 24 זרע ברוכי יהוה המה וצאצאיהם אתם: והיה טרם
 כה יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע: זאב
 וטלח ירעו כאחד ואריה כבקר יאכל חבן ונחש
 עפר לחמו לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר

א סו קדשי אמר יהוה:

אמר יהוה השמים כסאי והארץ הדם רגלי אי
 2 זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי:
 2 ואת כל אלה ידי עשתה ויהיו כל אלה נאם
 יהוה ואל זה אביט אל עני ונכה רוח וחרד על דברי:
 3 שוחט השור מכה איש זובה השה ערף כלב מעלה
 מנחה דם חזיר מזביר לבנה מברך און גם המה
 4 בחרו בדרךיהם ובשקוציהם נפשם חפצה: גם אני
 אבחר בתעלוליהם ומגורתם אביא להם יען קראתי
 ואין עונה דברתי ולא שמעו ויעשו הרע בעיני ובאשר
 ה לא חפצתי בחרו: שמעו דברי יהוה

הפטר
שבת וראש
חודש

כה Cap. LXVI

Accusantur
 qui sacrifici-
 orum &
 templi fi-
 duci elati,
 externo ri-
 tu Deum
 colere &
 placare sese
 posse crede-
 bant. Zio-
 ni autem
 promittit
 Prophetia
 liberatio-
 nem & pa-
 cem; adje-
 ctisque mi-
 nis gravif-

כה ג Bbb 3 החרדים

החררים אל דברו אמרו אחיכם שנאיכם מנדיכם *finis in im-*
 למען שמי כבוד יהוה ונראה בשמחתכם והם יבשו *probos*
 קול שאון מעיר קול מהיכל קול יהוה משלם גמול *oraculum*
 לאיביו: בטרם תחיל ילדה בטרם יבוא חבל לה *classit.*
 והמליטה זכר: מי שמע כזאת מראה כאלה היוחל
 ארץ ביום אחר אס יולד גוי פעם אחת כי חלה גם
 ילדה ציון את בניה: האני אשביר ולא אוליד יאמר
 יהוה אס אני המוליד ועצרת יאמר אלהיך:
 שמחו את ירושלם וגילו ביה כל אהביה י
 שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה:
 למען תינקו ושבעתם משר התנחמיה למען תמצו 11
 והתענגתם מזיו כבודה: כרכה י 12
 אמר יהוה הנני נוטה אליה כנהר שלום וכנחל שוטף
 כבוד גוים וינקתם על צד תנשאו ועל ברכים
 תשעשעו: כאיש אשר אמו תנחמנו כן אנכי אנהמכם 13
 ובירושלם תנחמו: וראיתם וישש לבכם ועצמותיכם 14
 כדשא תפרחנה ונודעה יר יהוה את עבדיו וזעם את
 איביו: כיהנה יהוה באש יבוא וכסופה מרכבתיו טו
 להשיב כחמה אפו וגערתו בלהבי אש: כי באש יהוה 16
 נשפט ובחרבו ארת כל בשר ורבו חללי יהוה:
 המתקדשים והמטהרים אל הגנות אחר אחר בתוך 17
 אכלי בשר החזיר והשקץ והעכבר יחדויספו נאם
 יהוה: ואנכי מעשיהם ומחשבתיהם באה לקבץ את 18
 כל הגוים והלשונות ובאו וראו את כבודי: ושמת י בהם 19
 אות ושלחתי מהם פליטים אל הגוים תרשיש פולולוד
 משכי קשת תובל ויון האיים הרחקים אשר לא שמעו
 את שמעי ולא ראו את כבודי והגידו את כבודי
 כגוים: והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה י כ
 ליהוה

ליהוה בסוסים וּבְרֶכֶב וּבַצְבִּים וּבַפָּרָדִים וּבַכְרֻרוֹת
 עַל הַר קְדְשֵׁי יְרוּשָׁלַם אָמַר יְהוָה כֹּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי
 21 יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּנְחָה בְּכָל־טְהוֹר בֵּית יְהוָה : וְגַם־מֵהֶם
 22 אֶקַּח לְכַהֲנִים לְלוֹים אָמַר יְהוָה : כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם
 הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּדִים לִפְנֵי
 23 נְאֻם־יְהוָה כֵּן יַעֲמֵד זִרְעֵכֶם וְשִׁמְכֶם : וְהָיָה מְדֵי־חֲדָשׁ
 בְּחֲדָשׁוֹ וּמֵדֵי שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶתוֹ יִבּוֹא כָּל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 24 לִפְנֵי אָמַר יְהוָה : וַיֵּצְאוּ וַיִּרְאוּ בְּפָנָי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים
 בִּי כִּי תוֹלְעֵתֶם לֹא תָמוּת וְאִשֶׁם לֹא תִכָּבֵה וְהָיוּ דְרָאוֹן
 לְכָל־בָּשָׂר : וְהָיָה מְדֵי חֲדָשׁ

סכום הפסוקים של ישעיה אלף ומאתים ותשעים וממשה בריס כסח ארצה
 אתכם סימן ומנין כי אם שם אדיר י לנו וסדריו כו והיה
 י למלך על כל הארץ סימן :

חזק ונתחזק

